

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 100 Lei.
Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei.
Egy szám ára 5.— Lei.

FŐSZERKESZTŐ:
TELEKI ADÁM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Regală 16.
Telefon: 21-58.
Póstatakarék csekszám 40181.

Ombódtól—Csíkcsekefalváig.

Irta: Demeter Béla.

A nyugati határ mentén meghuzódó Ombód magyar községet hétszáz kilométer választja el Alesik fenyvessel koszoruzott bérceitől. A két vidék a romániai magyarlakta területek végeit jelzi. Mindkét helyen magyar kiscgazdák laknak, akik azonban csak hallomásból tudtak egymásról. Könyvekből olvashatták, hogy a síkvidéki néptestvérek előbb vágják a búzát, kevesebb havat taposnak, más a népviseletük és mások a népszokásaik. De az irások arról is beszéltek, hogy a csíki székelyeknek kevesebb a szántóföldjük, gyengébb a termésük, az időjárás is megrövidíti őket. Mert ahogy mondják, nekik két hónap alatt kell elvégezniük azt a munkát, amit más vidékeken az idő öt-hét napra szabott.

Az ombódi és alesíki magyar gazdának azonban közös volt a történelme, egyazon a nyelve, keresztény a hite, s egyazon magyar nemzetnek a fiai. A sors egyforma örömben és csapásokban részesítette. Együtt hordozták az idők terheit s egy nyelven fohászkoznak azért a bizonyos nyugodtabb és boldogabb jövőért, melynek gondolata minden megmaradni akaró nép gyermekeiben tudatosan él.

A végek között azonban mégis fenállott a nagy távolság. Tul a hétszáz kilométeren, ott lebegett a láthatatlan űr.

Amikor dr. Szász Pál a csíkcsekefalvi gazdanapon odaállt az összesereglett, — történelmem és a havasok viharaiiban megedzett székely gazdák elé és jelentette, hogy magá-

valhozta az ombódi magyar kiscgazdatestvéreik üdvözetét, valami megszállotta a tömeget. Az arcok barázdáin néhány könnyesepp gördült le, éppen úgy mint amikor a hegyekből patakzó kristálytisza víz beleszalad az édes anyaföld ekeáltal hasított barázdáiba. A távolba szakadt testvér küldött üzenetet a testvéreknek. Aztán hosszas dörgő éljenzés szakította meg a szinte siri esőndet, mint amikor az égi háboruban a fényt és világosságot árasztó villámot a természet csodálatos hangjátéka, a mennydörgés követi. Ez volt az a lélekemelő és magasztos pillanat, amikor egybeforr az ombódi magyar gazda a csíki székely gazdatestvéreivel.

Ombódon Sárközy Lajos ref. lelkész hirdette az ígét, Csekefalván pedig Nagy Antal plébános-esperes állt világító fáklyaként a szent oltár előtt. Most is fülünkbe cseng a két beszéd, mert a kettő egy volt. Éppen úgy, ahogy egy testvéri közösségbe tartoznak a végeken lakó gazdák is.

És hogy eljutottunk idáig, annak legszob kifejzését Kedves Ferenc csíkszentdemokosi gazdatestvéreink adta meg.

„— Eljöttünk mi is felesíkiak, mert a székely hegyek között a seregek tüzét láttuk lobogni. Eljöttünk mi is, mert az a nép, mely a háboru után még vezetésre szorul, megtalálta vezetőjét és végül eljöttünk azért, mert az E. G. E. az a magvető, amely jelképesen a Miatyánkban is szerepel. A mindennapi kenyeret akarja biztosítani.“

November.

I. Szántóföldön.

A várva várt országos esőzések lehetővé tették a vetést. A gazdák már attól féltek, hogy a vetőmag túlkésőn jut a földbe, bár tudjuk, hogy sok esetben még a karácsonyi vetés is jó eredményt adott, ha a föld megfelelő tápanyaggal rendelkezett. Különösen fontos a foszfor és a nitrogéntartalom. Az elsőt szuperfoszfát műtrágyával pótolhatjuk, a másodikat mézsnitrogénnel. A kései vetés még azért is előnyös, mert a hesszeni légy nem tehet kárt benne. Amennyiben a vetések gyengén kerülnének ki a télből, tavasszal felültrágyázással segíthetünk.

Az eső által felpuhított szántóföldön elvégezhető az okszerű gazdálkodás alapvető munkája, az őszi mélyszántás. Jó gazdánál egy talpalatnyi művelés alatt álló föld sem maradhat szántatlanul. Az őszi szántást nem boronáljuk, de hengerrel sem járatjuk, hiszen azt elboronálja a fagy és meghengerli a hó nyomása. Aki gyenge igásállattal rendelkezik (tehenekkel), az fogjon keskenyebb barázdát, de mégis eressze legalább 20–24 cm. mélységre az ekét.

Tanácsainkra sok gazda épített csöves csalamádé és kukoricaszár erjesztővermet. Kísérjük figyelemmel ezek felső agyagburkolatát és az esetleg képződő repedéseket sikároljuk el.

II. Rét és legelő.

November folyamán jól megérett porhanyó trágyával trágyázzuk meg a réteket és legelőket. Szuperfoszfát és mézsnitrogén trágyával csináljunk kísérleteket. A réteket és legelőket jó mélyen boronálva, puhítsuk meg a feltalajt, hogy a téli ndvesség könnyebben beszívódhasson. A vakondtúrásokat simítsuk el.

III. Állattenyésztés.

Az erjesztett takarmányok megkönnyítik a téli takarmányozást. November közepén megbonthatjuk a takarmányerjesztő vermeket és naponta kisebb erjesztett csövescsalamádé adagokkal kezdve felmehetünk 25–30 kg.-ig is. Az erjesztett takarmány mellett az állatok gyomrának rendbentartása céljából tanácsos 5–6 kg. száraz takarmányt is adagolni. Még a célszerű világos és jól szellőztetett istálló is börtöne az állatoknak, s épen ezért különösen a tenyészállatokat a szép napokon jártassuk.

IV. Kertgazdaság.

A gyümölcsökertben tisztogassuk a fáinkat. A felrepedt öregedő törzseket takarítsuk le ka-

paróval és drótkéfével. A talajt csurgóig ássuk fel és trágyázzuk meg alaposan, mert csak így várhatunk bővebb, kiadós termést. Permetezzünk téli higitású mézskénlével, vagy különböző gyártmányú gyümölcsfa karbolineummal: Kaliforniai pajzstetű ellen csak gyümölcsfakarbolineummal védekezhetünk. Ebben a hónapban az új telepítést is végezzük el. Aki gondosan ültet, annak minden fája megfogamzik.

Az elraktározott gyümölcsöt kísérjük figyelemmel, válogassuk meg és derűs időben szellőztessük a pincét.

A veteményes kertnél is az a szabály, mint a szántóföldeken, ősszel egy talpalatnyi hely se maradjon szántás, vagy ásás nélkül.

V. Szőlő, bor.

A szőlő fejlődésében országsszerte két héttel megkésétt. Az október végi szüretelés azonban klosterneuburgi fokolóval mérve, mégis 19–24 fokos mustot adott. A hideg következtében lehullott a szőlőlevél és megkezdhetjük a tőkék metszését. A termőkarikákat nyessük le ősszel, a jövő évi karikának való fát azonban hagyjuk meg feles számban, mert a telelés kimenetelét nem lehet előre látni. A szántóföldhöz hasonlóan a szőlőnél ásással is végezhetünk őszi szántást. Osszuk fel a szőlőt három részre és az egyik táblát ássuk fel. A fedési munkálatokat mielőbb fejezzük be.

A hidegben szüretelt must csak öt-hat nap múlva indul erjedésnek. A zajos erjedés után 3–4 héti csendes erjedés következik. Amennyiben a csendes erjedés alatt megszellőztetjük a bort, siettetjük a letisztulását és elkerülhetjük a tavaszi erjedést. A szellőztetést úgy végezzük el, hogy a hordókat csapra verjük, az erjedő mustot kármentőkbe eresszük és a felső akonába helyezett liun keresztül visszamerjük.

A bor letisztulását hl.-ként egy pasztilla bor-kénnel, (káliummetabiszulfit-tal is) siettetjük, amit a törvény is engedélyez.

VI. Vadászat.

Csaknem minden vadunkra szabad a vadászat, így a nyulvadászat is megkezdődött. Vigyázzunk az orvvadászok kártételére.

VII. Gazdakörök.

A gazdanapok belejeződtek. Foglalkozunk a téli tanfolyamok rendezésével és az igényléseket haladéktalanul jelentsük be egyletünknek. Olyan helyen, ahol még nincs gazdakör, igyekezzünk azt megszervezni és kérjük az E. G. E. központjának támogatását.

Gyűjtsünk E. G. E. tagokat!

NÖVÉNY- TERMESZTÉS

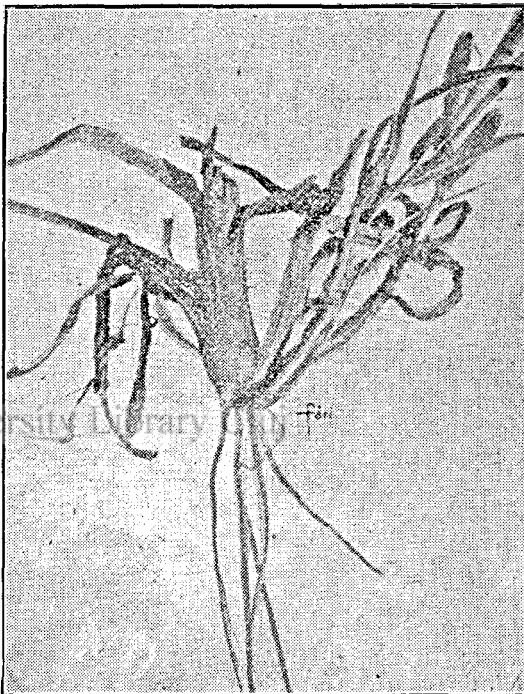
Kedves Gazdatestvéreim!

Az a száraz időjárás, amely október hónapot és részben szeptembert is jellemezte, sok gazdát megkésleltetett a buzavetések befejezésében. Különösen nehezen haladt a munka a rosszul választott elővetemény és a nem okszerűen, helyesen végzett talajmunka esetében. Ezen gazdatestvéreinknek azt tanácsolom, hogy csak oly buzaféleségeket vessenek, amelyek türik a késői vetést és ennek dacára minőség buzák. E célra rendelkezésünkre áll egyletünk egyik lelkes vezetőjének és harcosának, dr. Konopy Kálmánnak előnyösen és országszerte jól ismert és bevált félesége, az „ODVOS 241” őszi buza. November elejéni vetésre nyugodtan már csak ezt a buzát merem ajánlani.

A kikelt vetéseket jó lesz figyelni, nem tesz-e abban kárt a vetési bagolypille és a gabonafutrinka, ez utóbbinak lárváját általánosan „csócsárolónak” hívják, mert munkája a „csócsárolás” abban rejlik, hogy a lárv a gabona, nevezetesen a buza sását összerágja, nedvét elfogyasztja és a rostokat összegubancólva visszahagyja. Pusztítása egészen a fagyok beálltáig tart. Védekezés ellene akkor a legelőnyösebb, ha kártételét megelőzzük. Tartuk be a helyes vetésforgót vagyis kalászos után ne vessünk kalászos. Ha a baj megvan, akkor 1 százalékos arzénoldattal permetezünk lehetőleg ködszerű módon és pedig a pusztuló foltok szélét 4—5 lépés szélességben ott, ahol a vetés még ép, mert a pusztítása közben előrehaladó lárv mérgezett növényre talál, melytől elpusztítja. Ha azonban a permetezést 3—4 napon belül az eső lemosná, ismételjük meg, mert csak így számíthatunk eredményre és teljes sikerrel csak akkor jár munkánk, ha a baj kezdetén azonnal hozzáfogunk a védekezéshez. E védekezési eljárás az először említett bagolypille ellen is sikeres.

A kukorica betakarítása is e hóban nyer befejezést és kedves gazdatestvéreim, lapunk egyetlen olvasójánál sem vélem azt a gazdákra nézve szégyenletes bizonyítványt feltalálni, mely gondatlanságát és tudatlanságát árulja el hanyagságával egyetemben, hogy a kukorica szárát vágatlanul hagyja a tél és a bekövetkező esőzések káros pusztításainak prédául. A jó és haladó gazda nem teszi ezt, sőt igyekszik azt minél mélyebben levágni, hogy ezzel is harcoljon a kukoricamoly elterjedésének megállítására érdekében. Én hiszem azt is, hogy kis-

gazdáink a kukoricaüszög jellemzős golyvászárait is külön gyűjtik össze és megsemmisítik elégetéssel, nehogy azok a trágya között kerülve további fertőzésnek legyenek hordozói.

Gabonafutrinka és csikoshátú búzalegy együttes kártétele.

Kedves gazdatestvéreim, az idei burgonyában és répában nagyobb a víztartalom, mint más esztendőben s ezért eltarthatósága kisebb lesz, tehát figyeljük állandóan azokat elraktározási helyeiken s ha észleljük a romlás jeleit, úgy intenzívebb takarmányozásukat kezdjük meg. A burgonyatermelő gazdáink november hó elején adják piacra termésüket és néhány szót kívánok tenni annak érdekében, hogy azok a termelők, kik vagy maguk vagy többen társulva vagonban adnak el, ügyeljenek arra, hogy a szállításnál, illetve berakásnál ne sérüljenek meg a gumók, mert ez részint káros a vevőnek és részint a szállítmány tetszetőségének és ezáltal magának a gazdának is árt. Különösen a csizmapatkók sértik fel a gumókat, miért is a berakó munkások csizmáikat kössék be zsákkal vagy ha az idő enyhe, legokosabb, ha azt ledobják. Egy szépen szállított áru már előlegezi a vevő bizalmát a továbbiakra is.

Allataink részére a legelő már nem szolgáltat elegendő táplálékot és ezért a tárolt készletekből kell nekik nyújtani. Ennek megkezdése előtt a gondos és számító gazda számítsa ki mi áll rendelkezésére és ugy ossza azt be, hogy a zöldtakarmányozás kitolt idejéig elegendő legyen, mert a helyes takarmánykészlet beosztás sok nyugtalan órától szabaddítja meg a gazdát és állatait pedig sok nélkülözéstől.

A munkák szünetével, kedves gazdatestvéreim, találjanak üdülést és pihenést a gazda-

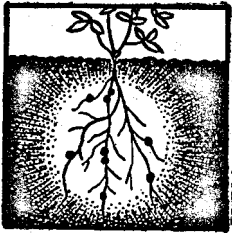
köri életben, ahol összegyűlve megbeszéljük a mezőgazdaság minden ágában a tennivalókat és egymásközötti eszmecserevel előmozdítani a jobb és többtermelést. Ha látják, hogy tudásaik fejlesztéséhez a téli, kététhetes gazdasági tanfolyam hozzájárul, forduljanak az EGE.-hez és örömmel megrendezi azt és erre mindenkit szívesen látunk.

Berend, 1938. november hó 1.

Gazdatestvéri szeretettel:

Bikfávy Ferenc.

A nitrogén.

Tudott dolog, hogy a növények táplálékának egyik legfontosabb anyaga a nitrogén. A tudományos kísérletezések bebizonyították, hogy azok a növények, melyeknek talajából hiányzik a nitrogén, növekedésükben nem haladnak, hanem visszamaradnak.

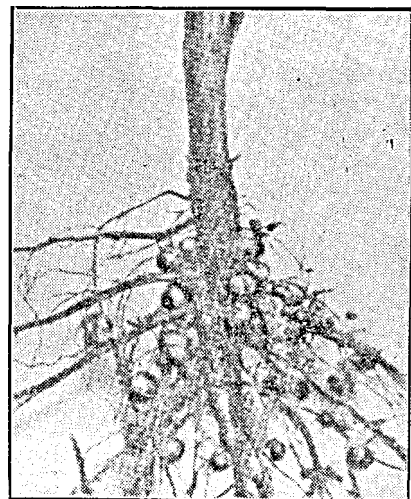
A földet körülvevő levegőréteg nagymennyiségben tartalmaz nitrogént, azonban a növény ezt felhasználni nem tudja, hanem csakis a gyökérzet által a talaj nitrogén vegyületeiből képes azt felvenni. Bizony nagy könnyebbséget jelentene a gazdáknak, ha a kulturnövény a nitrogénhiányt a levegő nitrogénjából tudná fedezni. Hiszen a fizikusok megállapítása szerint egy hold terület felett lévő levegő sok száz mázsa nitrogént tartalmaz. És ezt, akármilyen furcsán hangzik is, ezt a hatalmas nitrogénforrást a növény kihasználatlanul hagyja.

Kérdés már most, hogy miképpen jut a nitrogén a talajba és miként válik az a növény által felvehetővé, vagyis miként történik annak lekötése.

A nitrogén egyrésze a levegőből fizikai uton jut a talajba. A légkörben ugyanis elektromos kisülések, villámlások által, vagy elégéskor salétromos ammonia keletkezik, amelyeket azután az eső vagy a hó leve a talajba visz. Ez a mennyiség azonban olyan kevés, hogy átlag évenként ilyen uton egy kat. holdra alig 2—3 kg. jut a talajba. Mi ez a csekélyesség ahhoz a mennyiséghez képest, amit aratáskor a földjeinkről hazaszállítunk. Meg van állapítva t. i., hogy átlag évente 35—40 kg. nitrogént hordunk el egy hold földről, buza, takarmány, burgonya stb. alakjában.

Egy másik nitrogént lekötő tényező a talajbakteriumok munkája. A termő talajban t. i. sok millió, szabadszemmel nem látható, alsóbbrendű élőlények, úgynevezett bakteriumok él-

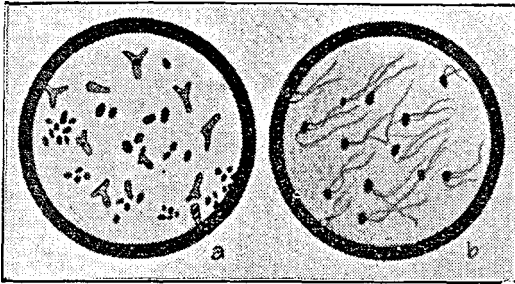
nek, amelyeknek egyik fajtája bizonyos káros hatással van a kulturnövényeink gyarapodására, de a másik fajtája viszont nagyon hasznos segítőtársa a gazdának. Ezek a bakteriumok képesek a levegőből a szabad nitrogént lekötni. Ezen bakteriumok a feltalajban vannak nagyobb mennyiségben és számuk a talaj mélységével arányosan csökken. A talajbakteriumok száma évszakonként is változó, de legtöbb van belőlük májusban és augusztusban. Ilyen bakteriumok a műveletlen és trágyázatlan talajban is megvannak kisebb-nagyobb mennyiségben, azonban vegyük tudomásul, hogy szakszerű talajműveléssel és trágyázással nagymértékben elősegíthetjük ezeknek az ingyen munkásoknak a szaporodását. Ugyanis életfeltételük a szerves trágyákban gazdag és jól szellőző talaj.

Bükköny és borsószem nagyságu gyökérgumók a szója gyökérzetén. Ezekben a csomókákban élnek vegyesháztartásban a bakteriumok. A gyökér táplálja a bakteriumokat, amelyek viszont lekötik a levegő nitrogénjét és átalakítják a gyökér által felvehető anyaggá. Aratás után visszamaradva gazdagítják a talaj nitrogén készletét.

(Dr. Kornfeld felvétele.)

Végül még egy rendkívül fontos nitrogénforrásról kell megemlékeznünk. Napjainkban minden gazda ismeri a pillangós virágúak nitrogén gazdagító hatását. Ebben az esetben is

A gyökérbaktériumok görcsövel (mikroszkóppal) erősen nagyítva. a) Rhizobium japonicum nevű baktérium különböző alakjai, b) élő baktériumok egy oltott szőjaföldben. (Dr. Kornfeld rajza.)

baktériumok dolgoznak és pedig a „Bacillus radicola” nevű apró, pálcikaalakú élőlények. Ezek a növény gyökerein képződő gombaszerű

daganatokban élnek és végzik hasznos munkájukat, a levegőből gyűjtik és kötik le a nitrogént, mégpedig számottevő mennyiségben. Ezek a gyökérbeli baktériumok, minél szegényebb a talaj nitrogénben, annál élénkebben működnek és megfordítva. Azonban a talaj szellőzőtsége és nedvessége ezeknek is fontos életfeltétele.

Nem kell tehát ezeket a nitrogénforrásokat lebecsülnünk, mert ha nem is olyan nagymértékben, de mégis hozzájárulnak termőtalajunk táplálékban való gazdagításához. Ugyanakkor azonban tulbecsülnünk sem szabad, mert — amint fentebb már említettem, — ezek a források a szükségletnek csak egy bizonyos részét fedezik.

Mindezekből tehát ismételten az a tanulság, hogy szakszerű talajműveléssel, rendszeres trágyázással, továbbá a vetésciklus helyes alkalmazásával, termőföldünk legfontosabb tápanyagának, a nitrogénnek gyarapodását elősegíthetjük.

Kisgazda és a mezőgazdasági gép.

Irta: Teleki Ádám.

A romániai magyarság nagy százaléka mezőgazda, vagyona a föld, s így a mi népünknek első helyen álló legfontosabb munkája a mezőgazdálkodás. Nem lehet tehát közzömbös az, hogy ezen nemzeti vagyon apad-e, vagy gyarapszik. Az E. G. E. az az illetékes gazdatársadalmi szerv, amely gazdanépünket vezet, tanítja, irányítja gazdálkodásában és rámutat mindazon újításokra, amelyeknek alkalmazására szüksége van a haladó gazdának.

A gazdasági gépekkel szemben nagy ellenszenvvel viseltetnek még ma is egyes gazdák. Így fontosnak tartom, hogy gazdátársaink ismerjék meg azt az egészséges felfogást, amit e kérdésben minden erdélyi öntudatos magyar gazda magáévá kell tegyen.

A mezőgazdasági gép a kisgazdának kézi segítőeszköze kell legyen. A gépek használata azt a célt szolgálja, hogy a gazda munkáját gyorsabban és jobban végezze, terméseredményét fokozza és testi munkáját könnyítse mindazon határig, amig lehetséges.

A vetőgép például holdanként 20 kg. buzát takarít meg, egyenletesebb kikelést, jobb termést biztosít, így meg kell értsék végre kisgazdáink, hogy a barázdákon lépkedő ve-

tőgazda át kell adja helyét a vetőgépnek. Ez nemcsak a saját érdeke, hanem kötelessége őseitől örökölt földjével, családjával és népességével szemben. A többjövedelem nemcsak egyéni érdek. Vértel kötelességét — fájával, annak intézményeivel szemben — jobban tudja teljesíteni az a gazda, aki jobban gazdálkodik és több jövedelme van.

Természetesen a mezőgazdasági gépek használatának határt szab a gazdaságos kihasználás. Mivel a kisgazda ki kell fizesse a gépet, vagy birtokának nagysága, vagy annak jövedelmezősége határozza meg azt, mely gazdasági gépek azok, amelyeket beszerezhet. Ha a birtok túlzott elaprózottsága képezi akadályát a gépvásárlásnak, úgy előtérbe kerül a közös gépbeszerzés, a gazdaköri gépbeszerzés szüksége. Ezen a módon tudja biztosítani a kisgazda a szükséges gépek használatát. Az E. G. E. vezetősége arra törekszik, hogy olyan közszellemet alakítson ki a kisgazdák között, mely alkalmassá teszi őket a fokozottabb tömörülésre, hogy gazdaköröbe egyesülve megvalósíthassák a közös gépbeszerzést, melynek áldását sok nyugati államban tapasztalhatjuk.

Az E. G. E. vezetősége — szakemberei-

vel — mindig rendelkezésére áll gazdatársadalmunknak, hogy tanácsot adjon, mely gépek azok, amelyeket a különböző nagyságu birtokokon használniok kell gazdáinknak.

A Mezőgazdák R. T. is támogatja gazdáinkat gépvásárlási törekvéseikben.

Az Erdélyi Gazda hasábjain, — amint eddig, úgy ezután is, — rendszeresen fogjuk ismertetni mindazon gépeket, amelyekre a kisgazdának szüksége lehet.

A meglevő gépeket kezeljék rendszeren.

Egy gazdától hallottam egyszer „ha gépet veszek, kiteszem az esőre, hogy a csavarok berozsdásodjanak, mert így nem vesznek el“. Sajnos, a legtöbb esetben a gazdasági gépek tényleg rozsdásan, piszkosan állanak gazdasági udvarainkon. Pedig milyen áldást jelent egy jó lókapa. Egyrészt sok verejtékes munkától óvja meg a gazdát, másrészt mennyivel nagyobb terméshozamot érünk el azóta, amióta többször kapáljuk lókapával tengeri földjeinket.

A szójabab két érdekes sajátosságáról.

Irta: Teleki Árvéd (Drassó).

Kertészem nem tudta, hogy a szója Kína és Japán tenger által mérsékelt éghajlatában terem legjobban és a gazdasági vetések sorozatát a sárga szójával kezdte március végén 25 cm-es sorsávra. Mikor a földben fagyoskodó magokat megláttam, biztos voltam abban, hogy az egész két hold csütörtököt fog mondani. Egy másik látogatásomkor örömmre már sok mag csirázott és a melegebb tavasz beálltakor május elején a növények jelentkeztek. Növekedésük eleinte elég lassan ment, de a második kapálást követő jó eső után már fedték a földet és nemsokára június elején annyira szorultak a növények, hogy a gyomot is lefegték. Július 20-ika körül virágzásnak indult. Ilyés próféta napján egy hatalmas szélvihar erős zápor közt 45 fokban érkező cseresznye nagyságu, de csak rövid percekig tartó jég érte a növényeket és annyira leverte a leveleit, hogy a talajon egyik levél a másikat érte és zöld szőnyeggel való fűágyazódás benyomását keltette.

A növényeknek semmi baja, sem a hüvelyeknek, a levelek fele is a száron maradt és így még mindig jó termésre van kilátás, mert a jég utáni negyedik napon a levelek fejlődése újra megindult.

Tekintve, hogy a vihar után hosszas csen-

des éjjeli eső is következett, a meglehetősen kiszáradt és fekete humuszos talaj a benne először termő szójanövényeket most úgy látszik, a rongálódások ellenére is még jobb kifejlődésre vezérli. Tehát a szója egyike azoknak a ritka növényeknek, amelyek a jégverést kielégítően türik. Valószínű, hogy a gyökérbaktériumok lassu kifejlődése idézte elő az idén, amikor először van vetve — a szója fokozatos lassu kifejlődését és jövő évben, ha ugyanebbe a talajba lesz vetve, nemcsak hatalmasabb, mert így is erősek a növények, de rohamosabb fejlődést fog felmutatni.

A szóját — mint látjuk — kedvezőtlen körülmények sem pusztítják ki könnyen s így termesztését még akkor is érdemes jobban felkarolni, tekintve, hogy arányos takarmánymag összetételét semmi más abrak meg sem közelíti és ha a mag megfelelő árban el nem adható, kalapácsos darálással való porrádarálás után, minden háziállatnak, különösképpen pedig sertés táplálására a legmegfelelőbb takarmányt szolgálja.

Ezzel a még kevésbé elterjedt aprózási művelet és az ebből nyert liszt felhasználási módjáról és eredményéről is be fogok majd számolni.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet új címe:

Cluj, Strada Regală 16 (v. Majális-utca)

Telefon: 21-58.

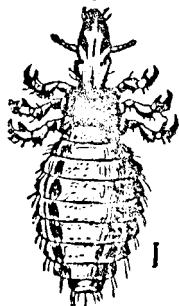

Rövid orvosi tanácsok állattenyésztők részére.

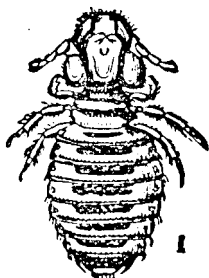
A nyári és őszi munkaidő alatt még a jó gazda is kénytelen elhanyagolni állatainak ápolását és a beszoruláskor már a legtöbb állat magával viszi az istállóba, akolba és ólba azokat az élősködőket, amelyek mindegyike kizárólag a szervezetben elraktározott tápanyagból él. A külső élősködőknek egyik csoportja a bőr felületén, a szőrök között húzódik meg, másik csoportjuk a bőrbe fúrja be magát. Vannak olyanok is, amelyek csak táplálkozásuk ideje alatt nyugtalanítják az állatot, egyébként a férőhelyek falának, deszkáinak repedéseiben tartózkodnak és csak időnként, többnyire éjszaka támadják meg a védekezésre majdnem képtelen állatot. Az élősködők által okozott kártétel nemcsak azért jelentékeny, mert azok a szervezet fenntartására és fejlesztésére szükséges kész tápanyagot fogyasztják, hanem azért is, mert az egész bőrfelületre kiterjedő támadásuk az okozott viszketéssel állandóan nyugtalanítja és védekezésre kényszeríti az állatot, aminek következménye a nagy erőfogyasztás, ez pedig lesoványodásra és nem egyszer teljes kimerülésre vezet. Érdeke tehát minden gazdának, hogy a bőr élősködőivel közelebbről megismerkedjék, mert csak így védheti meg állatait és közvetve saját zsebét ezeknek a veszedelmes zsarolóknak a kártevősei ellen.

A bőr felületén tartózkodó élősködők.

Első helyen említendők a *tetvek*. Minden állatfajon fellelhetők, leggyakrabban marhákon,

Lötétű 1:10

Marhatetű 1:15

legritkábban juhokon. Előszeregettel lepik el télen, a gondozatlan, piszkos és rosszul táplált, valamint a fiatal állatokat és néhány héttől alatti hihetetlenül nagy tö-

megben szaporodnak el. Minden állatfajnak megvan a saját tetve, amely más fajú állatokon egyáltalában nem, vagy csak nagyon rövid ideig tartózkodik. Némely tetűfajta vért szív, mások ismét a bőr felületén korpaszerűen ellökődő hámsejtekkel

táplálkoznak. Vannak tetvek, amelyek csak elcsigázott állatokon tartózkodnak, de vannak olyan fajták is, amelyek a jól táplált állatokon telepsznek meg.

A tetvek állandó és kellemetlen viszketést okoznak, aminek vakaródzás, harapdálás és dörzsölődés a következménye, ettől viszont a szőrzet törik, megritkul, sőt nem egyszer kopasz helyek keletkeznek, amelyen a bőr hámrétege felcserepesedik és a csipések helyén apró, véres pörkök is mutatkoznak.

A tetvek kedvenc tartózkodási helye a nyak, hát és faroktő, szarvasmarhán a lebernyeg, a szarvak töve és a tarkó, sertéseken a combok belső felülete. A bántalmat kétségtelenül meg lehet állapítani, a tetvek szétszórtan élő, a szőr-szálakra tapasztott petéinek jelenlétéből.

Védekezésül ajánlható: lónál petróleum és olaj 1:5 arányú keveréke, vagy 3—4%-os dohányszőrzet. Használható még 10 gr. szürke higanykenőcs, 20 gr. nyersvazelinrel keverten.

Szarvasmarhánál: nyírás után kitűnően leválik az olcsó Derris-hintőpor. Ennek hiányában szappanos vízzel, vagy hamulúggal kell a megtámadott bőrfelületet megmosni és azon nedvesen behinteni finoman megszitált bükkfahamuval, azután pedig kefe segítségével jól a szőrzet közé kell dörzsölni.

Sertéseknél: 2—3%-os kreolinoldattal kell permetezni az állatokat, vagy a megtámadott bőrfelületet 1:2 arányú petroleumos olajjal bekenni.

A kezelés 10—14 nap múlva megújítandó, hogy a petékből (serke) kikelő fiatal tetvek a peterakás megkezdése előtt elpusztíthatók legyenek.

**MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND**

FIÓKÖZLET:

Dej, Jibou, Beclean, Zălau, Cehul-Silvaniei

Jelentőségükben és kórokozó hatásukban felülmúlják a tetveket a *kullancsok*. Hazánk egész területén előfordulnak és több

Kullancs.

fajtájuk ismeretes. Kis fejükkel a bőrbe fúródva vért szívnak, miközben zsákszerűen kiszélesedő hátulsó testrészük eredeti térfogatának többszörösére nagyobbodik. Juhokon a gyapjuszálak között, szarvasmarhákban a hónaljban, hasalján, a tőgy és a comb között található, egyébként legelők bokraiban élnek, oda is rakják le petéiket. A kikelő lárvák innen intéznek támadást az alattuk, vagy közelükben pihenő állatok ellen. Csípésük nyomán erős viszketés támad, ami erős nyugtalanítást vált ki. *Markáhon* élő kullancsok a *vérvezelés* kórokozói oltják be az állatokba, aminek kevésvérűség (vérszegénység) a következménye, ez ismét elhullásra vezethet.

Védekezésül ajánlatos a legelők bokrait kirtani, és a kullancsokat az állatokról eltávolítani. Az eltávolítás előtt a bőrbe fúródott kullancsokra petróleumot, kreolint vagy terpentinolajat kell cseppenteni, máskülönben a kullancs feje a bőrbe beszakad és ott genyes gyulladást okoz. A kullancsok eltávolítása céljából a juhokat meg kell nyírni, majd diófalevél vagy dohányfőzettel megmosni, mely célból 1 kiló anyagra 20—25 liter víz használandó. Szarvasmarhák gyógyítása, ha a vérvezelés már bekövetkezett, állatorvosra bízandó, aki a Bayer-féle Acaprin nevű készítmény befecskendezésével, hamarosan biztosítja a gyógyulást. Jó eredményeket lehet még elérni a „Tripanblau“ nevű készítmény befecskendezésével, de ezt is csak állatorvos végezheti.

A *bolhák*, *legyek* és *szunyogok* is kínozzák állatainkat és majdnem mindegyik vértiszívó élősködő. Azért is ártalmasak ezek az élősködők, mert fertőző betegségeket is átolthatnak, egyik állatról a másikra. Igen félelmetesek a *kolumbácsi legyek*; április 20—július 10. közti időben, óriási rajokban lepik el a Bánság, a Körös- és Maros középső folyásának vidékeit, megtámadják az állatokat, azokon megszámlálhatatlanul sok csípést okoznak, miközben szívbenulást okozó mérget oltanak be áldozataikba, némely évben ezrével ölve meg az állatokat.

A *döglegyek* azért veszedelmesek, mert petéiket a rejtettebb helyeken levő sebekbe és az ivarnyílásokba rakják le, ahol a kikelő lárvák súlyos elváltozásokat okozhatnak.

Védekezésül legyek ellen, nyáron az istállókat szalma, vagy zsákszövettel be kell sötétíteni, vagy az ablakokat kékítővel bemázolni, mert a kék színű fényt a legyek nem szeretik. A természetes testnyílásokat, sebeket és azok környékét szarvasszarv olajjal vagy kreolinnal be kell kenni, de sebekre lehet olyan oldatot is használni, ami 21 rész horsavból, 25 rész ethylalkoholból

és 54 rész glicerinnel készül; ez különösen szobakutyák sebeinek bekenésére alkalmas.

A legyek összefogására az ismeretes papircsikot, vagy pálcikákat be kell kenni olyan anyaggal, amelyben 1 rész méz, 3 rész ricinusolaj és 6 rész gyanta van; az oldatot lassu tűzön, óvatosan melegítve kell jól elkeverni.

Szúnyogok ellen jó védekezés, ha a trágyalégödör vagy esővizzartály, esetleg szennyvízgyűjtő gödörben levő folyadék tetejére, vékony rétegben petróleumot, vagy 1:1000 arányu rézgalic oldatot öntünk. A szunyogcsípések helyét ammoniák oldattal kell bedörzsölni, mert ez megsemmisíti a szunyogmérget. Embereknél ajánlható a csípés helyét bekenni olyan keverékkel, amely 0.01 gramm menthol, 3 gr. formalin és 7 gr. horszeszből áll.

Kolumbácsi legyek ellen, a legelő vagy gazdasági munkát végző állatok vékonyabb bőrrészeit be kell kenni, 1 rész nyersolaj (nyerspetróleum) és 2 rész zsiradék keverékével, azonkívül az állatok tartózkodási helye körül, az istállók ajtaja előtt, trágyát égetve kell füstölni. Legjobb azonban, ha nappal nem legeltetünk. Az összecsapott állatokat ecetes vízzel kell ledörzsölni és 1—2 óránként $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ liter erős pálinkát szájukba tölteni. —ős.

Helyzetjelentés a ragadós száj- és körömfájás állásáról.

Ragadós száj- és körömfájással fertőzve van Romániában október 15-én:

Krassóme gyében: boksánbányai járás 4 község, 57 udvar, oravicai járás 18 község, 218 udvar, szászabányi járás 2 község, 50 udvar, újmoldovai járás 4 község, 18 udvar, borovicsi járás 3 község, 18 udvar.

Szörény megyében: facsádi járás 5 község, 73 udvar, orsovai járás 3 község, 51 udvar.

Temes-Torontál megyében: csákovai járás 19 község, deltai járás 6 község, gátaljai járás 9 község, gyülvézi járás 7 község, központi járás 1 község, nagyszentmiklósi járás 2 község, zsombolyai járás 2 község, buziási járás 1 község.

Osszesen 8 járás, 37 község, 1982 udvar.

A fenti három vármegyében 15 járás, 76 község, 2467 udvar és 46 csorda.

A szomszédos államok közül vészmentes Bulgária és Oroszország, míg fertőzve van: Csehszlovákiában 140.672 udvar, Jugoszláviában 11.395 udvar, Lengyelországban 101.953 udvar és Magyarországon 72.450 udvar.

Őszi teendők a takarmányozás terén.

Mihelyt a szérűskertet rendbe hoztuk és kijavítottuk a kazlak meglazult kötéseit, pontosan meg kell állapítanunk és fel kell jegyeznünk, hogy melyik takarmányféleségből hány métermázsa készletünk van, mert a jövővelmező állattenyésztésnek egyik támaszpontját éppen a takarmányozás helyes megoldása képezi. Minden naptárunkban található útmutatás a kazalba vagy kúpba rakott takarmány súlyának kiszámítására, így azzal most nem foglalkozunk, csak arra mutatunk rá, hogy minden gazdának tudnia kell, hogy milyen takarmányféleségből mennyivel rendelkezik. Idei naptárunkban táblázatot közlünk egyrészt minden állatfajnak, nem, kor és hasznosítás szerinti takarmányszükségletéről, másrészt pedig a különféle takarmányok 100 kilogrammjában található tápértékről. Ha már most feljegyeztük a készletünket, össze is kell állítani a szükségesleti kimutatást, hogy mindent tápérték szerint használhassuk föl. A hosszú téli estéken szórakozást ad a takarmányadagok kiszámítása és helyes összeállítása. Ez az összeállítás olyan legyen, hogy minden állat a neki legjobban megfelelő takarmányfélelben kapja meg azt a fehérje és keményítőérték-mennyiséget, amely mellett a legolcsóbban termel. Számításba kell venni a polyvát, töreket, leveles répafejet, apró burgonyát, kukoricakórét és gyenge minőségű szénát is, mert mindezeknek van értékük és vagy alaptakarmányként, vagy pótlék gyanánt lehet, sőt kell is értékesíteni, hogy a drága abrakkeveréken való tartást olcsóbbá tegyük. Az eddig semmire sem becsült takarmányféleségeknek azonban csak akkor lesz használható értékük, ha beázástól, penészedéstől, rothadástól mentesen tartjuk el.

Az őszi nyirkos, esős, hideg időjárásban minden munka nehezebb, tehát az igás állatokat ennek megfelelően úgy kell etetni, hogy lesoványodásukat megakadályozzuk. *Igás kancának*, ha vemhes, kevés szálas takarmányban sok fehérjét és mészsókat is kell adni, hogy a vehem jól kifejlődhessék. Ilyen takarmányozás mellett, de kellő óvatossággal akár az ellés napjáig is igazhatjuk. Évesnél fiatalabb csikó kapjon 3 kiló zabot, vagy ezzel egyenértékű más abrakkeveréket; két éves csikónak már csak 2 kiló jár, míg a 3 éves csikó ha nem jut neki bár egy kiló abrak, anélkül is kitelel.

Marháink takarmányozásánál legelőször a répa és burgonyaféléket, töreket, polyvát etessük füllesztve, mert így kevesebb lesz a beszáradás, romlás és eltartás következtében

beálló súlyvesztés. Ha lucerna, lóhere vagy más pillangós virágú szénát is adunk, úgy állíthatjuk össze a takarmányadagot, hogy tej is lesz bőségben és az még sem kerül sokba. A tejtermelésnél a legkisebb megtakarítás is csökkenti a termelési költséget.

Sok gazdatestvérünk panaszkodik, hogy a *borjúnevelés* drága, kénytelen a tenyésztésre alkalmas legjobb borjút is eladni. Olcsóbbá tehetjük a borjúnevelést, ha fölözött tejjel itatjuk a borjút, amire különösen ott nyílik alkalom, ahol tejszövetkezet is működik. Természetesen ilyenkor a sovány tejnek ipari célokra, vagy sajt készítésre való értékesítését nem szabad megengedni, mert a gazdának sokkal nagyobb jövedelmet hoz,

Egyszerű szénaporció. A kar egyik oldalára pontosan megmért köveket vagy más súlyokat kötünk.

ha a borjút fölözött tejjel itatja, amihez csak 1–2 liter teljes tejet kever, mintha azt kizárólag teljes tejjel nevelné fel. Ennek a módját majd legközelebb ismertetjük.

Sokan azt hiszik, hogy a *fejős tehénnek* a legjobb takarmánya a korpa. Nagy tévedés; mert 1 kat. hold lucerna négyszeri kaszálással, lead 40–50 mázsa szénát és ebben 4–5 mázsa fehérjét, amit csak 45–55 mázsa korpában találunk. Ezenkívül a lucernában sokkal több a vitamin és az ásványi só is. Ilyenformán, ha kiszámítja bárki a lucerna és a korpa fehérjeértékét, a számadás a lucerna javára dől el és ezért kell a lucernának a fejős tehének takarmányozásában a főszerepet játszania.

A *juhok* legjobban értékesítik a szalmaféléket, tehát elsősorban ezeket kell velük etetni. Elfogyasztják és igen jól értékesítik a krumpliszárat, bab-, szója szalmát, a bab- és szójahüvelyet, pillangósok szalmáját, törekjét is, tehát ezeknek a feletetésével olcsóbbá tesszük teletetésüket. Mi sem természetesebb mint az, hogy a vemhesség második felében a vemhes anyákat is abrakolni szükséges, mert a negyed vagy félkiló abrak ára bőven megtérül azáltal, hogy több és finomabb lesz a gyapjú, nagyobb, súlyosabb a bárány és főként több a tej. Ajánlatos a ju-

hok alá is naponta frissen almozni, mert ezzel elejét vesszük a gyapju megsárgulásának. Tudvalevő ugyanis, hogy a nedves, trágyás almon a gyapju sárga, sőt barna színt vesz fel, ezt pedig a kereskedő nem, vagy csak igen olcsón a mi kárunkra veszi meg.

A legnagyobb gondot a sertések eltartása képezi. Az okszerű takarmányozás előfeltétele, itt is az elhelyezés. A hízók ólja ne legyen túl meleg, mert akkor nem esznek jó étvágygal, viszont a hideg ólban ismét rosszul értékesítik a takarmányt, ugyanis a tápláló anyagok egy részét hőtermelésre fordítják. Ne etessünk kizárólag csak szemes takarmányt a hízóval, mert a darát 8%-kal jobban értékesíti. A darát nem szabad zsákban tartani, mert bemelegszik, megkéseregedik, ezért alkalmas helyen terítsük szét. Gondoskodjunk izletes darakeverékről, hogy a hízó ne csak elfogyassza, de ki is nyalja a vályút, mert akkor van jó étvágyánál. A napi kétszeri étési időt percnyi pontossággal tartjuk be s ha az étvágy csökken, vagy ha a bélsárban emésztetlen szemek mutatkoznak, szállítsuk le az adagot. Elsős időben is csökken az étvágya a hízónak, tehát kevesebbet kell adni, már azért is, mert a vályúban visszamaradt eleség megsavanyodik és gyomorhurutot okoz. A konyhamoslék etetésénél azt a vizet, amelyben disznóhúst mostunk, előbb forraljuk fel, csak azután öntsük a moslékba, nehogy esetleg megfertőzzük sertéseinket. A konyhamoslékba ajánlatos még széna vagy heremurvát tenni, mert ez elősegíti a jó emésztést. Híg moslékkal nem lehet hízolni és az sem igaz, hogy a darával etetett hízónak nem szabad vizet adni. Igenis legyen ott a hízó mellett mindig egy külön vályúban a tiszta, friss ivóvíz, hogy akkor és annyit igyék, amikor és amennyire szüksége van.

A nyári malacokat a jó legelőre való járatás mellett, tartsuk bőségesen és leghelyesebb ha hízóba fogjuk, mert a hidegben való átteleltetés igen drága.

A vemhes és szoptató kocák, meg a malacok tartásáról az „Erdélyi Gazda” 1937. évi 14., 15., valamint 87. és következő lapjain adtunk útmutatást. Itt még csak azt említjük meg, hogy óvni kell a vemhes kocát a hízalástól, mert a kövér koca nehezebben ellik, malacai gyengék, tehát fehérjében gazdag takarmányon kell tartani, mert ez a későbbi tejelést is elősegíti, valamint lehetővé teszi, hogy a koca 10 hétig szoptasson. Azért javasoljuk a hosszú szoptatási időt, mert az anyatej a legtökéletesebb és e mellett a legolcsóbb takarmány, biztosítja a malacok teljes kifejlődését. Ügyelnünk kell arra is, hogy a malacokat mihelyt enni kezdnek, fehérjedús eleséggel etessük, hogy a tejhúst el ne veszítsék,

mert ha elválasztás után lefogynak, azt nagyon drágán kell majd megfizetni. Ismételjük és teljes felelősséggel állítjuk, hogy a fehérjedús takarmányon tartott és előkészített koca, jó malacokat hoz a világra, azokat minden káros következmény nélkül 10 hétig szoptatni képes és semmi akadályja nincs annak, hogy a választás után ismét felvegye a kant. A takarmányozáson kívül arról is kell gondoskodnunk, hogy egy héttel a fialás után, úgy a koca, mint a malacok, a déli napsütésben legalább 1 órát szabad levegőn tartózkodjanak. A fiazató legyen mindig tiszta, száraz és világos és ne rágassuk a kocát egész nap a malacokkal.

Ilyen takarmányozás és gondozás mellett, állattenyésztésünk jövedelmező lesz és ezzel megtettük az első lépést az anyagi függetlenség utján. —ős.

Meddig ültethetünk földiepret? Országunkban az augusztus hónap általában nem alkalmas földieper ültetésére. Jobb szeptemberben ültetni azokat, de lehet még októberben is, sőt egészen a hűvös idők beálltaig. A különböző eperfajták közül még a nagy gyümölcsű fajták sem kényesek a hidegre. Földieper kifagyásáról alig hall az ember. A szeptember-októberi ültetések a legszebb eredményt adhatják, ha megfelelő talajon előzetesen is rendes munkát kapott és az idő kedvező a gyökeresedésre. Az egészen késői ültetéseket takarjuk le, de ügyeljünk, hogy a lomb, vagy szalmástrágya a szivlevelekre ne kerüljön, mert könnyen kipálik. Ez is azt bizonyítja, hogy inkább a melegtől kell féltetni és a felesleges téli nedvességtől, mint a száraz hidegtől és fagytól.

Az ültetésnél tartsuk be az általánosan használt 40—60 cm. sortávolságot és 35—40 cm. növénytávolságot a soron.

Új árjegyzékünk

megjelent.

Szállítás október hó közepén kezdődik.

Ambrosi, Fischer & Co.

Aiud, Jud. Alba.

Öt fejőstehén 25 liter tej, vagy négy fejőstehén 50 liter tej.

Irta: Seyfried Ferenc.

Gyakori eset. Lépten-nyomon találkozunk a cimben foglalt kérdéssel. Magyarázata a maradi gazdálkodás. A gazdák kores állatokat nevelnek. rosszul takarmányozzák őket és sötét egészségtelen istállóban tartják.

A földművelésügyi kormányzat felosztotta az országot különböző tenyésztési körzetre. Minden körzetben előírt egy bizonyos fajtájú állatot. A gazdák főtörekvése arra kell irányuljon, hogy az előírt fajtából mindég tisztavérű állatot tartsanak. Így, kevesebb állattal nagyobb eredményt érnek el.

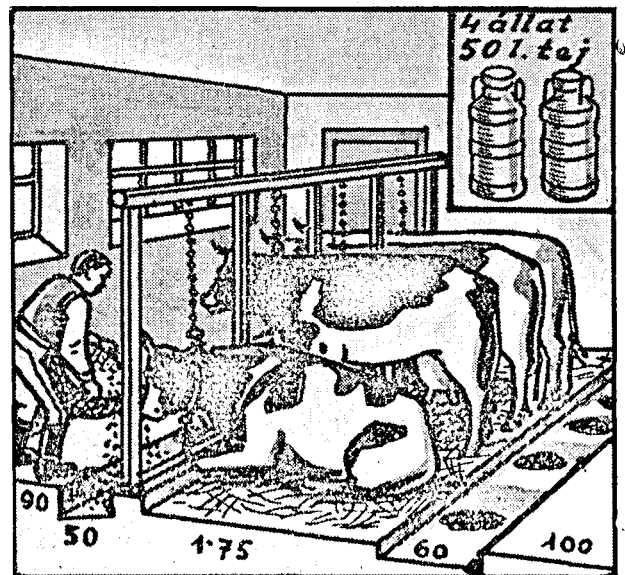
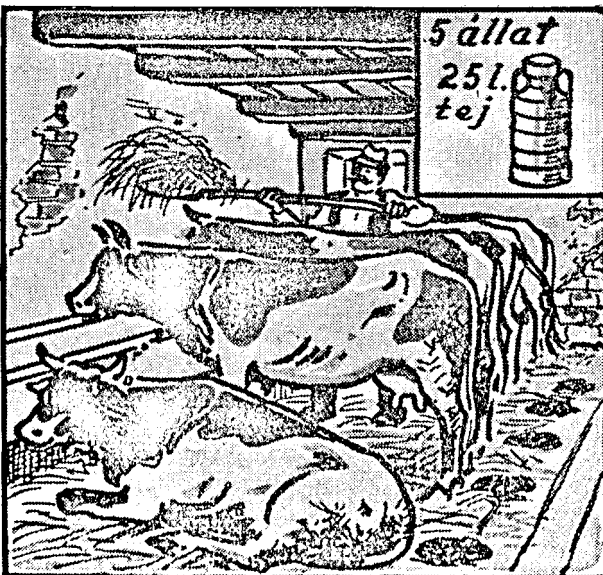
Az első istállóban csak száraz takarmányon tartják a marhákat. Az állatok sokat prédálnak, kellenül esznek és rosszul tejelnek. A másodikban erjesztett csöves csalamádét etetnek. Az állatok a bőségesen adagolt (fejenként 25—30 kg) lédus takarmánytól kiválóan tejelnek.

Érdemes külön is megfigyelni a két istálló berendezését. Az elsőt — sajnos — majd mindenütt láthatjuk. A fal mellett magas jászol van. Amikor az állatok lefeksznek, kénytelenek hátalépní, rendszeren saját trágyájukba, és vastagon bepiszkitják magukat. Az állatok állása hosszú. Az utolsó szakaszon hidlás van, de alatta nem folyik el a trágyalé, hanem beszivárog az istálló földjébe és átható szurós ammoniák szaggal tölti meg a levegőt. Az állatok etetése nehézkes. A vilálával állandóan veszélyeztetjük az állatok szemét és nyakuk megtelik porral, piszokkal. A trágya kihordása is nehezen megy. Kevés az ablak és nincs szellőztető. Fala nedves, salétromos. A vakolat állandóan omlik. Szóval az istálló börtöne az állatnak, amiért az állatok keveset termelnek.

A másik istálló célszerűen van beosztva. A nagy ablakokon bőségesen süt be a nap. Az elhasznált levegőt szellőztető-kürtő vezeti el. A

takarmányozó folyosón könnyű kihordani a takarmányt. A jászol alacsony, mivel ez a legtermészetesebb az állatoknak. Hiszen a jó Isten legelésre teremtette a szarvasmarhát és csupán az ember magasította meg a jászlát. El is érte ezáltal, hogy a gerincvonal megnyergesedik, az állatok pedig gyorsan habzsolják a takarmányt. Az alacsony jászolból lasabban esznek, a falat bőségesen benyalazzák és gerincvonaluk egyenes marad. Az állatok állása rövid. A trágya külön folyosóba hull. Az állatok amikor lefeküsznek, nem lépnek hátra a trágyába, így mindig tisztán maradnak. A trágya kihordása könnyű. Egy vilálával egyszerűen végigtoljuk a trágya-folyosón összegyűlt trágyát és az ajtón kidobva elrendezük a trágyatelepen. Az állatok híg ürüléke is hamar lefolyik a trágyafolyosó hátsórészén kiképzett csatornán. Bizonyára sokan csodálkoznak a kikötés módján. Sajnálják az állatot, holott az csak az állatok jászolba való lépését akadályozza meg. Máskülönbén bármit tehet az állat. Lefekhetik, nyalhatja magát, hátaléphet stb. Ez az istálló-rendszer a nyugati államokban szeltében elterjedt és igen sok esetben láttam egyszerű anyagból megoldani. Csupán a jászol és a trágyafolyosó volt betonból, mivel ezeket éri a nedveség, a többi agyaggal volt kidöngölve, illetve egyes helyeken deszkával kipadolva.

A fentieket érdemes megszívlelni. Szerezzünk be tisztavérű jó tejelő családból származó borjúkat, hogy kevés pénzzel jussunk jó tenyészállatokhoz. Termeljünk csöves csalamádét és tegyük el télire takarmány erjesztő vermekbe. A régi istállót pedig alakítsuk át a fentiek szerint. Így megoldhatjuk mindnyájan a cimbe közölt kérdést, hogy 5 állat és 25 liter tej helyett, négy állattal kétszerannyi eredményt érjünk el.

Védekezés az egér- és nyulkárr ellen.

Irta: Korponay Kornél.

I. Az egérkár nagyobb mértékben, főleg magvetéseknél és faiskolákban fordul elő, de a fiatalabb gyümölcsösökben is komoly pusztításokat végezhet.

Az ősszel földbe vetett magot, vagy az elrétegetet, tanácsos előzőleg megnedvesíteni s

azután minium porral beszórni és összekeverni. Megtörténhetik, hogy nincs minden egyes mag piros réteggel bevonva. Ennek magyarázatát abban találjuk meg, hogy a mag nem elég nedves, vagy nem kapott elég minium port. Az ilyen hiányokat feltétlenül pótolni kell addig, amíg a piros bevonás nem tökéletes.

A cseresznye, meggy, szilva, kajszai és őszi-barack magot nem szükséges miniumozni, mert az egerek nem rágják meg.

A miniumozástól függetlenül, ajánlatos a magvetés területét állandóan figyelemmel kísélni. Ha a földben, vagy később a hóban a vetéssorok irányában haladó alagutszerű egérlukák jelentkeznek, a lyukak szájához, míg új alagutat nem látunk, három-négy naponként szórjunk foszforozott búzát. A foszfort megkapjuk a gyógyszer-tárból a szükséges használati utasításokkal, de ez rendkívül nagy elővigyázatot és körültekintést igényel. Az ilyen helyre természetesen nem szabad baromfit eresztetni, mert felszedi a búzát és elpusztul.

Nagy hó esetén a faiskolat gyakran meg kell vizsgálni, s ha egérnyomokat látunk, hányjuk el a havat néhány csemete mellől. Ha azt látjuk, hogy az egerek a csemete kérgét a hó felszínéig megrágták, szükséges az egész faiskolában a havat a csemeték mellől megtapostatni, hogy a törzsek lehetőleg kikerüljenek a hóból.

A fiatal gyümölcsösökben az ültetés utáni 4—5 évben szintén fenyegethet az egérrágás veszedelme. Történhetik ez kétféleképpen: úgy, hogy a hóban rágja meg az egér a törzset és akkor akár csak a faiskolákban a hó taposásával védekezünk, vagy pedig úgy, hogy a fák törzsét nyulkárral ellen bekötve olyan anyagot használunk, mely az egérnek alkalmas s meleg buvóhelyet nyújt. Éppen ezért szalmával, vagy leveles kuko-

ricakoróval sohase kössük be a fiatal fák törzsét.

Ha a törzseken egérkár mutatkozik, — amely rendszeren nem szokott mély lenni — tanácsos a sebhelyeket vékony, agyagos trágyapéppel bekenni.

II. Nyulkárr. A faiskolatát vagy kisebb, különösen alacsony törzsű, vagy törpe gyümölcsösöket nyulkárral ellen feltétlenül be kell keríteni. Ez természetesen csak abban az esetben eredményes, hogyha a bekerítés során nem maradnak benn nyulak. Más alapos védekezés nincsen.

Áll ez a megállapítás a nagyobb gyümölcsösökre is, de itt ősszel gondosan meg kell a területet vizsgálni s a kerítések alatt kutyák, vagy rókák által a nyár folyamán csinált lyukakon beosont nyulakat gondosan ki kell pusztítani. A kerítést azonban gyakran vizsgáljuk, mert a nyul már 10 cm. átmérőjű lyukon is bejuthat a gyümölcsösbe. Sőt még abban az esetben is, ha a kerítés melletti talaj elég laza. Egyszerűen gödröt ás. Ez a veszély csak a föld csonttá fagyása után szűnik meg, de felolvadás esetén a tél közepén is újra előállhat. A gondosan be nem kerített gyümölcsösöket nyulrágás ellen egyedül a törzsek alapos bekötésével védhetjük meg.

A nyul októberben, hidegebb holdvilágos éjjeleken már rágni kezd, s ezért a bekötést ajánlatos már előbb elvégezni. Gyakran megtörténik, hogy a nyul már szeptemberben, sőt néha már a nyár folyamán is rágni kezd, de az ilyen kártételek szinte lényegtelenek.

A kiültetett gyümölcsfák törzsét legalkalmasabb egy 1.20 cm. magas drótszövettel körülvenni úgy, hogy köröskörül a törzs és drótszövet körül 10—12 cm-nyi hézag maradjon. Igaz, hogy ez a nyulvédelem legdrágább módja, de tartós s ezt évek hosszú sorára egyszerre csináljuk meg. Nagy előnye, hogy a nyár folyamán nem kell levenni és az ilyen drótszövet a törzsek permevezését sem akadályozza.

Amennyiben drótszövetet nem használunk, találtunk erre a célra más megfelelő anyagokat. Ilyenek elsősorban a nád, napraforgó koró és a levélnélküli kukoricakoró. A bekötésnél azonban vigyázzunk arra, hogy ne legyen túl vastag s csak épen hogy teljesen fedje a törzset. Ellenkező esetben fészket készíttetünk az egereknek. Ha túl magas volna a hó s ha az olvadás utáni fagy következtében a felül megjegecesedett hó

a nyulat elbirja, az a fa koronájában is kárt tehet s így tanácsos a törzsek mellett a havat letaposni, vagy ellapátolni.

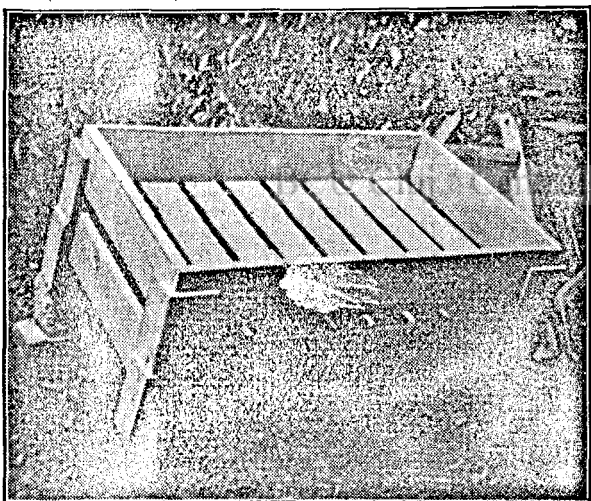
Egyes cégek és kereskedések olyan szagos kenőcsöket is árulnak, amelyeknek a törzsek nél való használatára elüzi a nyulakat. Mihelyt azonban a szaguk elillan, úgy 5—6 hét múlva, a nyul vigan rágja a törzseket, de ezenkívül kérdés, hogy az ilyen kenőcsök az olajos alkatrészének beszívódása által nem árt-e a fák kérgének.

A törzsek kötését április közepe előtt ne vegyük le, mert esetleges hideg éjszék beállta

esetén a nyulak 1—2 éjjel alatt igen nagy kárt okozhatnak. A fenti idő után azonban okvetlen távolítsuk el a kötéseket, mert különben kivánatos buvóhelyeket készítettünk a különböző férgeknek.

Hosszas éveken át szerzett tapasztalataim szerint a nyulak, különösen holdtölte előtt, s holdtöltekor szoktak leginkább rágni, s ezért a kötések leszedését ajánlatos az áprilisi holdtölte utáni időre halasztani. — Igen érdekes volna, ha gazdatársaim közölnék a lap hasábjain ezen holdtölte körüli intenzivebb nyulrágásra vonatkozó tapasztalataikat.

Almatároló láda. Évek óta panaszolják a gyümölcstermelők, hogy a téli gyümölcsért, almáért és körtéért a koraőszi hónapokban igen alacsony árakat kapnak. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy már akkor is jobb árat érhetünk el a téli gyümölcsért, ha azt november végéig, december elejéig tudjuk tárolni.

Almatároló láda.

Erre a célra felhasználhatjuk a gazdaság bármely helyiségét: üresen álló kamarát, vagy szobát, esetleg jól szellőző pincét. A tárolásra szánt helyiséget gondosan kimeszeljük, a padlóját 2%-os rézgalicoldattal tisztára felsuruljuk és gondosan kikénezzük.

A helyiségbe a gyümölcsöt a legcélszerűbben hollandi rendszerű tárolóládákba helyezhetjük el. Egy ilyen tárolóláda leírása a következő: Hossza 100 cm., szélessége 60 cm., belső magassága 15 cm., erős saroklábakkal, amelyek 10—12 db. egymásra helyezett tele láda súlyát elbirják. A láda oldala háromnegyedhüvelyes deszkából készül, a fenéke félhüvelyes deszkából 2 %^m-es hézagokkal. Egy-egy láda térfogata kb. 30—35 kg. almára elegendő. Az anyagszükséglet a következő:

oldaldeszka: 2 db. 104 cm. hosszú, 15 cm. széles, 2 cm. vastag;

végdeszka: 2 db. 60 cm. hosszú, 15 cm. széles, 2 cm. vastag;

4 láb: 8 db. 20 cm. hosszú, 10 cm. széles, 2 cm. vastag;

fenékeszka: 8 db. 64 cm. hosszú, 10 cm. széles, 1 cm. vastag.

November havi növényvédelmi teendők. Minél közelebb érünk a télhez, annál kevesebb lesz a növényeinken a kártevők serege, hisz azok is készülnek már a hideg időjárás parancsoltá tetszhalálra, hogy azután a meleg tavaszi nap támassza fel őket „halottaik“-ból. **A gyümölcsösben** legfőbb gondunk most az almamolyra és vértetűre legyen. Az almamoly hernyói nyugtalanul mászkálnak, keresik a helyet, ahol áttelelhetnek. Minden kéregrepedés, elálló kéregrés, a mohák, zuzmók vastag tömege a kérgen jó buvóhely számukra. Most látjuk, hogy milyen jó, ha a fák kérge sima, gondozott, mert ezen buvóhelyet nem talál a hernyó, legfeljebb úgy, ha maga rág magának „bölcsőt“ a kéregbe. Milyen szívesen fogadja ilyenkor a hernyó a hernyófogó kötélen felajánlott buvóhelyeket. Boldogan húzódik ezekben a „csapdákbá“, hol a gazda aztán könnyen megsemmisítheti őket. A hernyófogó kötelek kirakását tehát folytatni kell. Ha az almát kezdjük leszedni, akkor a hernyófogó kötelet hagyjuk a fán egészen karácsony utánig, hogy ebbe gyűljenek a telelő rovarok és ne szerteszét húzódjának telelésre. A leszedett alma raktározóhelyiség zúgaiban is sok hernyó húzódik meg, az ablakokat tehát szunyoghálóval lássuk el, hogy onnan hernyó ki ne szökjék. A vértetves sebeket permetezzük meg nikotinnal. Most a vastagon gyapjas vértetveket könnyen felfedezhetjük. A hullott lombot gyűjtsük össze, vigyük a komposzttelepre, mert ebben is sok kártévő húzódná meg telelésre a fák alatt. A fák alját ássuk fel, hogy a téli nedvesség akadálytalanul lejusson a földre. A száraz ágakt vágjuk le, égessük el, ebben igen sok kártévő lappang.

Az utóerjedés.

A zajos erjedés megszüntével a must erjedése még korántsem ért véget. Ha a must erjedése körül számottevő összes tényezők még oly kedvezőek is, mindig marad még egy kevés 0.1—0.3% cukor, amely csak utóbb, a zajos erjedés befejeztével bomlik fel. Ha pedig a főerjedés bármely oknál fogva tökéletlenül megy végbe, úgy a zajos erjedést jellemző tünetek megszüntével még igen sok cukor van jelen, mely alig észrevehető módon, de folyton erjed. A must erjedésének ezt a szakaszát utó- vagy csöndes erjedésnek nevezzük.

Olyan esetekben, midőn az erjedés rendes lefolyását akár a must alacsony, vagy igen magas hőfoka, akár a túlsok cukor vagy borszesz, esetleg káros erjedési folyamatok gátolják, az utóerjedés hónapokig, sőt évekig tarthat. Az ilyen borok ősszel a hidegebb idők beálltával egészen megtisztulnak és kiejertnek látszanak, legfeljebb édeskés ízük árulja el, hogy az erjedés még nem fejeződött be teljesen. Tavasszal azután vagy ha a hideg pincéből meleg helyiségbe visszük át, újra erjedésnek indulnak. Ez a jelenség némely boron, rossz pincében több éven át ismétlődik, ami mindenképen hátrányos és néha igen káros hatású is lehet, mert az ilyen bor sokáig elhuzódó érése folytán csak későn és nehezen értékesíthető és a különféle borbetegségeknek is jobban ki van téve, mint a tökéletesen kiejert mustból lett bor.

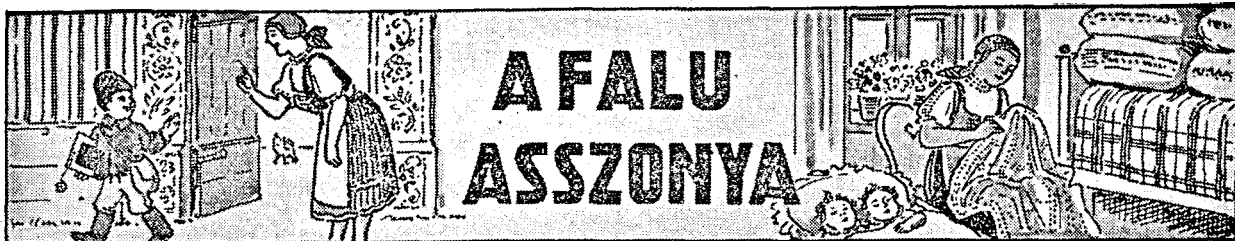
A bor tulajdonképeni utóerjedését gyakran összetévesztik az ugynevezett pinceerjedéssel „a bor megindulásával”. A jelentkezés ideje és a külső tünetek mindkettőnél ugyanazok, amennyiben mindkettő a pince hőfokának emelkedésekor rendszerint a szőlő virágzása vagy érésekor, gyöngye habzás, megzavarodás és térfogat nagyobbodás alakjában mutatkozik. De az utó és pinceerjedésnek csak külső nyilvánulásai azonosok, lényegében véve pedig igen eltérő folyamatok. Az utóerjedés egy vegyi folyamatnak a befejezése, esetleg ismétlődése, melynek folyamán a bor alkotó részeiben százalékos összetételekben mindig feltűnőbb változások következnek be, míg a pinceerjedés fizikai okok eredménye s a bor összetételének lényegesebb megváltozásával nem jár. Ugyanis a téli hidegebb időszak beálltával a pince s ezel együtt a bor hő-

foka is mind alászáll, minek következtében a bor összehúzódik, felszine felett a hordóban kisebb-nagyobb üres tér támad, melyet a gondos szőlősgazda töltögetéssel ismét megszüntet. Alacsonyabb hőfokon a bor a hordó lika-csain beható levegőtől, esetleg az utóerjedés folyamán keletkező szénsavból is többet képes magába felvenni, miért is a bor akkor, midőn hőfoka emelkedik, a szénsav és levegőnek egy részét kiengedi.

Az utóerjedés lehetőleg gyorsítandó melegítéssel, szellőztetéssel vagy főerjedésben lévő musttal való beoltással.

A főerjedés megszüntével a hordókat azonnal fel kell töltögetni, mert különben kivált a gyenge borok igen könnyen megvirágosodnak, megecetesednek, szóval elromlanak. A feltöltögetett hordókat az utóerjedés folyamán sem szabad közönséges dugóval elzárni. A főerjedés befejeztével még mindig van egy kevés cukor a borban, mely csak igen lassan bomlik el a belőle képződő szénsav a teljesen elzárt hordóban elszaporodván, oly nyomást fejthet ki a hordó falaira, hogy az ennek következtében szét is robbanhat és borunk elfolyhat. A feltöltött hordók akonájába tehát, az utóérés ideje alatt ugynevezett erjesztődugót illesztünk, mely esetben nem kell tartanunk a hordó szétrepedésétől.

A szivárgó hordók tömitése, az esetben, ha a hordó már töltve van, ideiglenesen a következőképen történhet. Ha a szivárgó részen lyukat találunk, akkor a leghelyesebb azt megfelelő alakura faragott puhafa szegeccsel betömni. Egyenes, hasadásszerű rés esetén, a legcélszerűbb annak fagygyus vászonnal, gypottal, kóccal való eltömése. Rendetlen, szabálytalan alakú repedés, korhadás okozta szivárgás, pillanatnyilag befagygyuzással is megszüntethető ugyan, leghelyesebb azonban tartósabb tapaszt készíteni. Ilyen hordótapaszt a következőképen állítható elő: Kénrudat nyílt tűzön megolvasztunk, s kevés viaszkkal keverjük, majd híg, forró állapotban a szivárgó részre kenjük, vagy porrátört meszet friss vérrel keverünk, vagy veszünk 60 rész disznózsírt, 40 rész konyhasót, 33 rész fehér viaszkot s 40 rész szitált fahamut s ezekből készített kenőcsöt használjunk felmelegített állapotban tömitésre.

A FALU ASSZONYYA

Kedves Gazdaasszonyok!

A harmatos őszi reggeleken minden faluban megszólal egy vékonyhangu csengő, mely a tudomány áldott falai közé szólítja a gyermekeket.

Álmosan dörzöslük szemeiket a kis Jánosok és kis Katikák, megisszák a jó meleg frustukot és tarisnyával az oldalukon elindulnak az iskolába.

Igy indultak régebben az apák és anyák is, egyformán történik ez mióta kötelezővé tették az iskolába járást. Nem mondom egy pár öreg anyóka vagy bácsika duruzsol most is, hogy miért kell a gyermek iskolába menjen, miért nem marad inkább otthon a marhákat őrizni, a ház körül segíteni. De jaj milyen keservesen fizetnek rá azok, kik nem járhatnak iskolába! Szégyent vallanak mindenki előtt és igen nagy kárt látnak benne maguk ellen. Ha nem tudnak írni, mással kell megíratni, aki lehet rossz indulatú és nem azt írja amire kéri. Ha nem tudnak olvasni, jöhet hivatalos írás, azt se tudják mi rejlik benne, vagy pedig idegennel kell elolvasatni, s így ország-világ tudomást szerez bajukról. Még a szentírás áldott betűit is más kell felolvasa.

Hát, ha számolni nem tudnak, hiába van eladó holmi, becsaphatják, azt se tudják kiszámítani, mennyiért mi fizetség jár. Őszintén kell örülnünk az iskola kötelezővé tételén, a világ állandóan halad a tudományokban, nem szabad a falu lakóinak elmaradni ettől.

Meg nem is jó ezt a zsenge gyermeket befogni a nagy munkába, nyáron úgy is ott van mindenik a szülője mellett és teszi amit reá bíz. Ősszel szereljük csak fel jó meleg ruhával, iskolai szerszámokkal és hagyjuk, hogy tanuljon szorgalmasan. De kedves Gazdaasszonyok, mennyivel jobb kedvvel tanul a gyermek, ha látja, hogy szülői is érdeklődnek tanulmányai iránt. Különösen az anya, mert az apát télen is lefoglalja a házfenntartási munka, pl. erdelés, állatok stb. De az anya mindég otthon van és segítsége lehet gyermekének a tanulásnál. Meg aztán jól is tesz kedves asszonyok, ha egy kicsit átismételik, amüt egykor tanultak! Oh hányszor kell aláírjon az asszony valamit és hányszor áll elő azzal, hogy biza én már nem tudom, mert mióta kijöttem az iskolából nem irtam. Vagy hányszor ké-

telkedik a piacon, hogy a tojásért jól kapott-e? Nem használták e ki gyakorlatlanságát és nem csapták-e be? Vagy hányszor van megrendelése csirkére, vászonra, csak úgy tud olyan árat mondani, mivel be nem csapódik, ha ki tudja számítani, hogy a csirke mennyi éret eszik, az mennyiben áll, s így mit ér a csirke.

Vagy pedig a megrendelt vászonhoz ennyi a felvető, ennyi a beverő, ennyi kell hozzá, ennyi a munkabér, tehát ennyiért adható.

Bizony kedves asszonyok, csak így a levegőből mondott számokkal nem lehet árulni!

Olyan falvakban, ahol nincsen magyarnyelvű iskola, az anyáknak egyenesen kötelességük gyermekeiket az anyanyelvre megtanítani! Az államnyelv hasznos elsajátítása mellett fájdalomosan szégyen volna, ha gyermekeink nem tudnának anyanyelvükön írni és olvasni! Komolyan kell venni ezt kedves asszonyok, nem csak elolvasni az irottakat, de megtartani is. Hiszen csak pusztá szeretetből és gondoskodásból írjuk ezeket, mert azt akarjuk, hogy a mi asszonyaink ne valljanak szégyent tudatlanságukkal. Nem is lehetne kedvesebb, szebb, hasznosabb tanulási módot elképzelni, mint mikor az anya tanul a gyermekével. Játékos komolysággal, szinte észrevétlenül lesznek pajtások — újra iskolások.

Vegye maga mellé minden édesanya a buksi fejeket, vezesse a reszkető kis kezeket a vonalas írkán, hogy a szeretet jegyében tanulják mindketten az élethez szükséges tudományokat.

HORVÁTH ELLA.

Szénsavasmész

garantált 98/99%-os minőségben
legolcsóbban beszerezhető

ULLMANN MIKLÓS

cégnél

ORADEA

Aleea Gbïdu No. 3. Telefon: 32-64.

November havi teendők a baromfiudvarban.

Novemberben már a szabadban járó baromfiak is csak igen kevés természetes táplálékhoz jutnak, mert eltűnnek a rovarok és értékelenné válnak a dér- és fagylepte fűfélék. Itt az ideje tehát, hogy változtassunk a baromfiak eddigi takarmányozásán, hogy termelésük továbbra is kielégítő legyen.

Elsősorban is a *tojóállatok*, *jércék* és *tyukok* takarmányozását állítsuk be úgy, hogy a korábbi jércék és a vedlésen átesett öregebb tyukok tojni kezdjenek.

Az egyszerűen tartott, kisebb tyukállománynak adjunk reggel és este mageleséget! Buzaocsut, árpát, zabot, tengerit, esetleg bármiféle rostaaljat. Tengerit lehetőleg csak nagyobb hidegek beálltával és csak esti etetésre adjunk, mert ez hizlaló takarmány. A sok tengerivel etetett tyukok elhiznak és ennek következtében nem tojnak. Déli etetésre kapjanak a tyukok kissé langyosított és nedvesített keveréket, melynek főrésze buzakorpa legyen. Adjunk ehhez konyhahulladékot, esetleg főtt burgonyát, tejmaradványokat, nyáron át gyűjtött és szárított lucerna, lóhere, akác vagy csalánlevelet. Adjunk e keverékhez állatonként és naponta 1—2 gr. takarmányszet is. Fölözött tej és egyéb tejtermékek hozzáadása e keverékhez, igen jó hatása.

Akik tojástermelésre válogatott, jól tojó tyukokat tartanak, amelyek termelésükkel a költségesebb takarmányozást is vissza képesek fizetni, az ilyen tyukállomány keveréktakarmányához adjunk novembertől kezdve 20—25 százalékos huslisztet, vagy hallisztet.

A tyukok takarmányozásával kapcsolatosan jegyezzük meg, hogy egy 2 kg. körüli testsúlyú tyuk naponta 8—10—12 dekagramm takarmányt fogyaszt el.

Novemberben a pulykák is végleg beszorulnak szabad legelőterületeikről. Ez időre el is érték már kellő testmagasságukat, így hát a továbbiakban arra kell törekednünk, hogy szűkebb helyen tartsuk őket és bőségesebb takarmányozással husminőségüket megjavítsuk. A decemberben értékesítésre kerülő pulykák adjunk reggel és este langyos vízben vagy méginkább tejben áztatott árpa- és tengeridara keveréket. A javító etetést 3—4 hétig folytassuk és ezidő alatt a szűkebb helyen tartott pulykákat, minden etetés előtt legalább

5—6 percre engedjük szabadon, hogy jobb étvágygal egyenek.

Akik októberben nem végezték el az ólak tél előtti nagytakarítását, azok haladéktalanul tegyék meg. Minden piszkot takarítsanak ki! Hordjuk ki az ólaktól a felszerelési tárgyakat is, s az ólon kívül suroljuk le alaposan forró lugos vízzel. Az ól belsejét pedig forró mésszel meszeljük ki.

Az esetleges tetőhibákat javítsuk ki. Gondoskodjunk arról, hogy a tetőzetről lecsurgó víz az ól fala mellől elfolyhasson. Javítsuk meg és tisztogassuk meg jól az ólablakokat.

Gondoskodjunk arról, hogy elegendő üllőlécc legyen az ólban. Az üllőlécek vastagsága 5—6 cm. legyen. A vékony és nem kellőképpen gömbölyített üllőléccen az állatok nem pihennek jól. Az üllőlécek az ólnak egy védettebb helyén feltétlenül egy magasságban legyenek. Az üllőlécek alját állandóan szórjuk fel száraz homokkal. Ezzel almozunk az egész ólat is.

Legalább egy-két naponként gereblyézzük ki az alomhomokból a trágyát, hogy ne rontsa az ól levegőjét.

Nagyon fagyos időben ne engedjük ki korán a baromfiakat. Tegyük lehetővé, hogy napközben is bemehessenek az ólba és megfelelő helyet találjanak az üllőléccen. Ahol a baromfiak meleg trágyatelepre járhatnak kapirgálni, ott korán kiengedhetjük azokat.

A baromfitermékek értékesítésénél járjanak el együttesen a termelőgazdák. A község vezetőségétől mindenkor megtudhatják a hivatalosan megállapított baromfi és tojás árakat, amelyen alul a vásárlóknak venniök nem szabad.

Hogyan irthatjuk ki a tyukpoloskát (óvantagot). Az óvantag a baromfiak legveszedelmesebb „vérszívó“ élősdie. Tömegesen elszaporodván a baromfiállományt lesóványítják, vérszegénnyé teszik és a tyukok tojástermelését megállítják. Az óvantagok mérgező mirigyváladékának hatására a baromfiak nem ritkán, meg is bénulnak. Végül az óvantagok gyakran terjesztői különféle fertőző betegségeknek.

Ahol elszaporodnak, ott lépünk fel ellenük a következőképpen: Először is végezzünk alapos ól és udvartakarítást. Majd zárjuk el légmentesen az ólat és égessünk el abban légköbméterenként 60 gramm kénport. Utána vakoljuk simára az ól falát, mert az óvantag az ól repedéseiben húzódik meg nappalra. Az állat bőrére furdott 1—6 napos óvantaglárvaikat pedig hintsük be jól fluór natriumporral. A nagyon elszaporodott óvantagok gyakran ellepik az ól közelében levő bokrokat és fákat is. A sűrűn bevont galyakat vágjuk le.

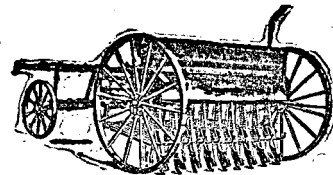
Zöldségkertészet

Kései zöldségfélék felszedése, eltartása. Október végén, november elején a kései zöldségféléket is be kell takarítani. A felszedés ideje természetesen nem köthető naptári dátumhoz. Ebben főképpen az időjáráshoz kell alkalmazkodni. Az áttelelésre szánt zöldségféléket *mindaddig künn hagyjuk, míg azok a nagyobb fagy kártételének nincsenek kitéve.* Minél később kerülnek a termények állási helyükre, annál biztosabb az eltartásuk. *Kisebb fagy még nem árt a káposzta és gyökérféléknek.* A spárgatók, a zöldpaprika, zöldparadicsom, zöldbínya és ugorka azonban már megérzi a kisebb fagyokat is, azért ezeket eltartásra, illetve ecetberakásra, idejében *fel kell szedni.* Az áttelelésre való termények felszedését *száraz időben végezzük,* mert a külsőleg nedves és belül is vízzel telített termény nem tarthat el jól, mint ahogy a beteg és sérült termény sem alkalmas eltartásra. A felszedéskor arra kell ügyelni, hogy a zöldség meg ne sérüljön, s ha ez mégis előfordulna, az ilyen terményt, valamint a betegeket és romlást mutató példányokat el kell különíteni a hibátlanoktól. Felszedés után az eltartásra szánt zöldségfélékről a főlegesen levélzetet, vagy hibás gyökérrészt le kell tisztogatni. A petrezselyem, zeller levélzetét, néhány belső fiatal levél kivételével, egészen letisztogatjuk. Ugyanezt tesszük a magtermésre áttelelendő többi gyökérfélékkel (sárgarépa, paszternák, feketerek, cékla, feketegyökér) is. Ha azonban az utóbbi gyökérféléket téli fogyasztásra kívánjuk felhasználni, akkor azok levélzetét egészen le kell metszeni, ép úgy, mint a mellégyökereket is. Azután a megtisztogatott gyökérféléket megfelelő szikkasztás után, homokba rétegezve, pincében, szabadföldi veremben, vagy hűvös kamarában átteleltetjük. A tavaszi használatra vagy értékesítésre szánt petrezselyem, zeller, feketegyökér termőhelyén is jól áttelel. A feketerek, cékla és zeller, jól leföldelve és takaróval ellátva, a szabadban is áttelelhető. A retek és cékla akkor tartja meg friss, üde ízét, hogy ha a szabadban föld közé van rétegezve. A fejes és kelkáposztát és a kalarábét főlegesen leveleiktől megtisztogatva, gyökerestől együtt tarthatjuk el szabadföldi 60 cm. mély veremben. De úgy is eltartatók, hogy a szabadban árkot ásunk és a fejeskáposztát egymás mellé állítva beföldeljük, majd pedig felkucapoljuk és később giz-gazzal beborítjuk. A gyökeres kelkáposztát és a kalarábét pedig fejjel lefelé állítva rakjuk az árokba s azután beföldeljük. A fejeskáposztát főlegesen leveleitől és torzsáitól megtisztogatva szalma között is jól eltarthatjuk, úgy a szabadban, mint a padláson. Az a fő dolog, hogy nedvesség és fagy ne érje.

Október—November havi teendők a veteményesben. Október közepén a már előkészített talajba a jó háziasszony elültette a telet fejes és kelkáposztát, a téli fejes salátát és az ezüstfehér hagyma palántáit. Ezen munkákat kellett kövesse a dugató és a fokhagyma, valamint a magtermesztésre szánt vöröshagyma és párhagyma kiültetése. A hónap végén és november elején magtermesztés céljából állandó helyére ültetjük a fejes és kelkáposztát és a kalarábét, úgy, hogy csak a fej maradjon a föld szintje felett. Amint a fagyos idő beáll az említett káposztaféléket kétoldról bakhátszerűen fel kell tölteni. De arra ügyelni kell, hogy a különböző káposztafélék ne kerüljenek egymás közelébe, mert különben virágzaskor egymástól elfajzanak és elkorcsosulnak. Egyébként az áttelelt káposztafélék tavasszal is kiültethetők a szabadba. November elején elvethetjük a sárgarépat, petrezselymet, paszternákot, kaprot és turbulyarépat. A három előbbi gyökérfélék sorai közé nyári salátamagot is vehetünk. A sárgarépa és petrezselyem mag közé kevés vöröshagyma magot is keverhetünk. A melegágyból a földet és korhadt trágyát mielőbb hordjuk ki és a lóteüt, vagy más férgeseket figyelmesen szedjük össze. A zöldségkert hulladékainak, komposztrágya készítésére történő összegyűjtését is végezzük el. A trágyázásra kerülő területet az előkészített talajjavító anyagokkal beterítjük, majd pedig megkezdjük a zöldségkert hantolását. *A beteg növényi részeket és magvas gyomokat legcélszerűbb a helyszínén elégetni a férges káposztatorzsákkal együtt.*

Ujdonság!

Ujdonság!

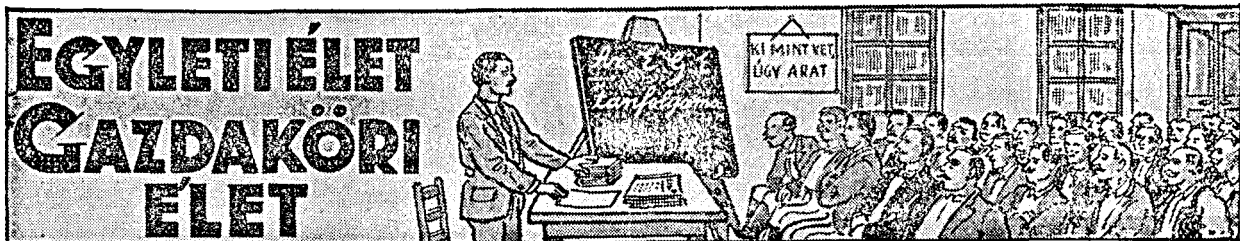
40

Legújabb rendszerű különleges
önzáró szabályozóval ellátott

kanalas vetőgépek,
vilgámárkás **ekék, dobirosták,** rugóval
szabályozott **szőlőzúzók,**
egy ékes szorítófejjel működő
modern **szőlőprések,** új típusú
tengerimorzsolók, répavágók
és **szecsckavágók,** legolcsóbb elárusítója:

Holczmann József géplakatos
Carei, jud. Sălaj.

Az összes mezőgazdasági gépeknek és azok alkatrészeinek
szakszerű javítását és készítését vállalja garancia mellett!

Az alsziki székely gazdák történelmi nevezetességü megnyilatkozása.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet munkájában nincs megállás. A magyar gazdatársadalomnak közösséget kell alkotnia s ennek a népi szükségletnek érdekében mindent el kell követnie. Csak a szervezett tömeg alkalmas arra, hogy a jövő nemzedékének megmaradását biztosítsa és jogait megvédje. Ezzel magyarázható, hogy a szatmármegyei Ombód után a magyar gazdák által lakott területek másik végpontján zajlanak le jelentőségükben felbecsülhetetlen megnyilatkozások. Csikcesekefalva és Szentmárton tulajdonképpen egy hatalmas magyar gazdacsaládot alkotnak. A két falu Alsóközégek között vezető helyet foglalnak le. A gazdasági haladás és a gazdaöntudat zászlóvivői. Nagy szerencséje ennek a két fenyvesek által övezett falunak, hogy 40 évi tartalmas és gazdag közszolgálat után visszatért a szülőfaluba, az elindulási helyre, Szőke Mihály nyug. gazd. isk. igazgató, aki csak egy célt lát maga előtt: a népen segíteni.

Csekefalva már régen készül a nagy ünnepre. A gazdanapról azonban tudomást szerettek az összes környező és távolabbi közösségek székelyei, akik az együvértartozás gondolatától áthatva, szintén útrakeltek. A vasárnapi pihenőt a tanulásra és a szervezkedésre használják fel. Péntek reggel óta azonban a Kárpátok gyönyörű hegykoszorúit már hó borította. A völgyekben a havaseső szólitotta házaikba az embereket. Joggal gondolhatták tehát, hogy a csúnya idő lehetlenné teszi a tervezett gazdagyűlés megtartását. A sziki székely azonban örök harcot folytat a természettel s acél akarásával minden nehézséget legyőz.

Kik voltak jelen?

Dr. Szász Pál az E. G. E. elnöke, Telegdy László közp. felügyelő, Demeter Béla az Erdélyi Gazda szerkesztője, Mikó László kerületi felügyelő, Orosz Károly alkerületi felügyelő, és Ugron Pál fiátfalvi földbirtokos az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület alelnöke, reggel 9 órakor érkeztek meg Csikcesekefalva-Szentmártonba. A székely gazdatömegek már várták érkezésüket. A két falu gazdáinak teljes számán kívül ott volt dr.

Gyárfás Elemér, dr. Pál Gábor, Adorján Imre, dr. Erős Péter, György Gábor kászoni plébános, Németh József, dr. Hodi Gábor, dr. Nagy Jenő, dr. Fejér Manó, Baka János állatorvos. Kozmásról: Péter József, Mátyás István, Osváth István, Bálint Jakab Szilveszter Agoston, Kozma Mihály, Mátyás Jenő, Orbán János, Kömény Gyula kántor, dr. Czikó István. Sepsiszetgyörgyéről: Potovszky Ferenc, Csatószegegről: Koródi János, Szentsimonról: Bochkor Domokos, Péter István, Bodó István, Pozner Zoltán. Szentkirályról: Csizsár Gábor, Márton György. Dánfalváról: Csáky Gergely, Bálint Félix, Albert Lajos és Zsók József. Szentdomokosról: Kedves Ferenc, Császár Donát, Hurkó István, Török Máté, Miklós Ferenc. Kardosfalváról: Antal Albert, Bálint József, Antal Gergely és Karda Imre. Csikcsicséről: Péter József, Kósa József és Kovács Károly. Csobottfalváról: Csizsár József. Gyergyószentmiklósról: Balázs Sándor népes küldöttséggel. Az említettekén kívül a különböző falvakból még rengeteg gazda jött el.

A gazdanap az állat, termény és háziipari kiállítással vette kezdetét. A kiállítók munkájáról megállapítható, hogy versenyképes termelést folytatnak. Az E. G. E. elnöke őszinte elismerését fejezte ki a látottak fölött.

Az állattenyésztés terén díjat nyertek szarvasvasmarhákkal: Miklós Pál arany érmet Lötén Károly ezüst érmet. Farkas János bronz érmet. Bodó László dicséret oklevél. — Juhok osztálya: Szőke Mihály ezüst érmet. Gábosi Lajos oklevél. György Benedek, Bartha Ádám, özv. Gábosi Beniné, Bodó István és György Ferenc dicséret oklevél. — Sertések osztálya: Mátyás József dicséret oklevél. — Lovak osztálya: Mátyás József dicséret arany érmet. Bálint Jakab ezüst érmet. Miklós István bronz érmet. Gábosi Balázs, György Ádám és Mihály Ferenc dicséret oklevél.

Mezőgazdasági ág: Bartha László arany érmet. Szőke Mihály bronz érmet, Tamás Imre, Barta Pál, Potovszky Ferenc, Bartha Ádám, Pál Dávid dicséret oklevél.

Gyümölcs osztály: Gábosy Lajos arany érmet. Füstös Károly bronz, özv. Gábosy Józsefné, Nagy

Gábor, Szücs Sándor, Albert Péter és Péter Antal dicsérő oklevél.

Háziipari kiállítók között 13 diszoklevelet osztott ki az EGE elnöke.

Fodor Pál csiki alkerületi felügyelő Csikesekefalva lakosságának köszönetet mondott a lelkes segítő és rendező munkáért.

Az ünnepséget a római katolikus elemi iskola növendékeinek élőképalkításai zárták be.

A fegyelmezett, felejthetetlen mély benyomásokat hagyó gazdanap műsorát közebéd követte, amelyen számos értékes felszólalás hangzott el.

Délelőtt 10 órakor az E. G. E. elnöke és kísérete a hatalmas gazdatemplommal a templomba vonult. A szentmisét Nagy Antal esperes celebrálta. A 70 éves, ősz lelkipásztor 40 esztendeje, hittel és meggyőződéssel irányítja hiveinek életét. Az ő isteni és népi szolgálata példamutató.

— Székely véreim: — kezdte megrázó erejű szentbeszédét!

A szent beszéd.

Prédikációjában kettős ünnepet hangsúlyozott. Az egyik a templomépítés ünnepe, a másik pedig az a nagyjelentőségű gazdanap amelyre eljött a magyar gazdatársadalom vezetője munkatársaival. A templom egyik farangja az 1462-ös évszámot viseli, amiből arra lehet következtetni, hogy már fétezredévvvel ezelőtt a hitnek erős bástyája volt ezen a helyen. Részletesen ismertette a templom történetét, majd rátért arra, hogy a magyar gazdatársadalom újjászületési folyamatának minden egyes lépését a templom, az imádság előzi meg. Az E. G. E. a teremtés nehéz munkáját végzi, amit el sem lehet képzelni a Legmagasabb segítség nélkül. Székely véreim —

A magyar gazdatársadalom feladatairól beszél dr. Szász Pál.

Az E. G. E. elnökét hatalmas éljenzés és meleg ünneplés fogadta.

— Talán még két hete sincs annak, hogy a szatmármegyei Ombódon jártunk. Az ott élő s egyazon sorsot viselő tetvéreimtől azt kérdeztem, mit üzennek a csiki székelyeknek? Azt válaszolták, hogy vidd el a mi szeretetünket és a mi testvéri együttérzésünket a székely havasok aljába és mond meg nekik, hogy mi mindnyájan egyek vagyunk, összetartunk és bármikor segítséget nyújtunk.

— Ime ez az a hatalmas erkölcsi erő, amit az öntudatos beszervezett magyar gazdatársadalom képvisel. Beletartozni egy keretbe, s azt megtölteni erkölcsi és nemzeti tartalommal, továbbá lankadatlan munkával az erkölcsi közvagyon meglétezését jelenti. Ennek az erkölcsi közösségnek és birtokállománynak mindnyájan haszonrészesei.

fejezte be a mindvégig lenyűgöző szentbeszédet, — a templomnak, a hit erős bástyáinak köszönhetik ezeréves fennmaradásukat s ugyancsak a templomnak fogják köszönni az eljövendő ezer esztendő is.

Üdvözlük az E. G. E. elnökét.

Mise után a gazdatömeg a közbirtokossági ház elé vonult. A székely kapu előtt sorfalat állottak s amikor feltűnt dr. Szász Pál az E. G. E. elnöke, megszólalt a csekefalvi székely gazdák fuvós zenekara. Bartha László, a közbirtokosság elnöke lépett elő:

— *Csikesekefalva-Szentmárton s egész Alcsik székely gazdái nevében mondom a mi vezérünknek, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnökének és munkatársainak, hogy az Isten hozta őket. Mindnyájan egyet akarunk, egy szent célt követünk és már régen a szívünkbe zártuk. Körünkben érezzék magukat otthon, hiszen hazajöttek a testvérekhez.*

Bodó István a katolikus legényegylet nevében mondott megleghangu üdvözlő szavakat

A közbirtokossági épület nagytermét s a kiállító helyiségeket zsufolásig megtöltötték a gazdák. S akik nem értek be, a folyosóról hallgatták a beszédeket.

A gyűlést Tamás Gábor, a helyi gazdakör elnöke nyitotta meg.

— A csikesekefalvi gazdakör és az összes itt megjelent székely gazdák nevében szeretettel köszöntöm elnökünket és összes vendégeinket. Szerveznek és tanítanak bennünket, azt végzik, amire ennek a szegény népnek a legnagyobb szüksége van. Felkérem dr. Szász Pál elnök urat, hogy mondja el ünnepi beszédét.

— *Meg kell mondanom, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet az érettség miatt átalakítani, hogy a változott időkben történelmi szerepet töltsön be és megvédje annak a gazdarétegnek az érdekeit, amelyik támogatásra és segítségére szorul.*

— Versenyképesnek kell lenni ahhoz hogy a világ gazdasági küzdelmében megálljuk a helyünket. A magyar gazdatársadalmat alkotó munkájában azonban mindig a nemzeti érzés hevitette. Ha a világ valamennyi népe nemzeti alapra áll, akkor ez tőlünk sem tagadható meg. Vajjon ki állithatná azt, hogy az E. G. E. munkája, mely a gazdaközösség létezését kívül a nemzetgazdasági szempontokat is képviseli, káros munkát fejtene ki? Elengedhetetlen szükség van a nemzeti érzésre, s annak ápolására, továbbá

fejlesztésére. Szent meggyőződésem hogy a mi békés munkánk csak elismeréssel találkozhatik. A magyar nemzet-társadalom meglátta és felismerte jelentőségét, az államhatalomnak pedig nem lehet kifogása ellene. Ahhoz viszont, hogy olyan erőt képviseljünk, amely előtt mindenkinél le kell venni a kalapját, egyre átfogóbb jellegű tevékenységet kell kifejtelnünk.

— *Mi mindég a Király és törvénytisztelet jegyében dolgoztunk, de magunkban önérettel. Nincs miért tehát a fejünket meghajtanunk. Végeredményben mi az erkölcsi törvényeket akarjuk érvényre juttatni.*

— Becsületos munkánkra kezdenek felfigyelni s máris sikerült biztosítani az E. G. E. zavartalan működését. *Mi ezt a lehetőséget nem szavakkal, hanem tettekkel fogjuk kihasználni.* Arra törekszünk, hogy testvéreink megismerjék a fejlődés törvényeit, lehetőségeit és részesüljenek a tudományok azokban az eredményeiben, amelyekre szükség van. A magyar gazda rendkívül nagy intelligenciájával meglátja kötelezettségeit s a tanulással igyekszik megfelelni a követelményeknek.

— A népet nem ismerők azt szokták mondani, hogy bizony a falun önzéssel is találkozunk. Ezzel szemben állítom, hogy az az egészséges és okos önzés, amit félreértettek, megtartója volt a múltban és megtartója lesz a jövőben a székelységnek.

„A kisebbségi sors sok mindenre kötelez.”

Dr. Szász Pál beszédét állandó hatalmas eljenzések szakították félbe. Majd így folytatta:

— *A kisebbségi sors sok mindenre kötelez. Így elsősorban arra, hogy saját lelkiismeretünkre hallgatva, tanuljunk, nemesebbek legyünk és elérjük az élet legtökéletesebb formáit. Így tehetjük elviselehetőbbé és szebbé a kisebbségi életet.*

— Mi sohasem kérünk semmit gazdatestvéreinktől. Mindössze azt akarjuk, hogy saját érdekükben álljanak sorompóba. Számunkra az lesz a legnagyobb elégtétel, ha a sorsunk kedvezőbb alakul.

— Amikor ezt a vezetőtisztséget elfogaltam, arra kértem az Istent, hogy tegye lehetővé számomra ez önzetlen szolgálatot; mutathassam meg azt az utat, amely egy boldogabb és jobb jövő felé visz, s amely azoknak a gyermekeknek, akik a soraitokban kiváncsian néznek, fehérebb kenyeret biztosít. Eljön majd az idő, amikor ezek: gyermekek, mint meglelt emberek fognak

viszaggondolni arra a napra, amikor az apák új élet-irányvonalat választottak. Megtudják majd, hogy minden, de minden érettük történt.

— Higyjék el Gazdtestvéreim, hogy ez a munka és ez az egyesület nem jelenthet senkinek ugródeszkát az érvényesülésre, mert aki mást mond, az nem való erre a helyre.

A mi fegyverünk az eke és a könyv!

— *Mi rendelkezünk a harchoz szükséges fegyverekkel. A mi fegyverünk az eke és a könyv. A két harci eszköz éppen elég arra, hogy megvédjük érdekeinket.*

— *Gyakran fordul elő, hogy oda kell állanom a hatalom tényezői elé. Kötelességem a gazdaérdekeket minden vonalon megvédeni. Ezt a feladatot azonban sohasem tudnám ellátni, hogyha nem tudnám azt, hogy mögöttem áll az öntudatos gazdatársadalom, akik tudják, hogy érdekükben mit kell tennem. Kötelességem tehát mindenütt megkérdezni, ahol megfordulunk, hogy vajjon helyesen járok-e el és a Ti hiteteknek hű tolmácsolója vagyok-e. A megbízatásotok alapján tesztek-e vallomásokot?*

A szónok kérdésére a székely gazdák percekig artó eljenzéssel feleltek.

— *Az a válasz, ami a kérdésre ellangzott, — mondotta mélyen meghatva dr. Szász Pál, — gazdatestvéreim lelki emelkedettségének és mély lelki kifinomultságának a bizonyítéka.*

A székely gazdák szünni nem akaró eljenzéssel köszönték meg az elnök szavait.

A hitvallások.

Bartha Adám csikesekefalvi kigazda szót kért.

Fajtiszta,
fajazonos, szavatolt csiraképeségű
eredeti erfurti, hollandiai és dániai

Főzelék
Zöldség
Virág
Fű és
nemesített
takarmány
és répa

MAGVAK

„TRIFOLINO”

magtermelés és megkereskedésben kaphatók!

Cluj, Piaja Mihai Viteazul 38. szám.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.
Arjegyzék ingyen.

— Nem tudjuk eléggé meghálálni és megköszönni azt a beszédet, amit most hallottunk. Látjuk és tudjuk mi a kötelességünk. Igérjük, hogy teljesíteni fogjuk. De egyben azt is megfogadjuk, hogy mindenkor követői leszünk a mi szeretett elnökünknek.

Mikó László a buzatermesztésről, *Szőke Mihály* a falu időszerű gazdasági kérdéseiről, *Szeghő Dénes* pedig állattenyésztési tanácsokról beszélt. *Orosz Károly* az udvarhelymegyei székely gazdák üdvözlését tolmácsolta.

Balázs Sándor gyergyószentmiklósi igaz-

gató-tanító üdvözli dr. Szász Pált és kéri, hogy minél előbb legyen Gyergyóban, ahol éppen olyan nagy várakozással tekintenek utja elé, mint a többi magyarlakta falvakban. Szükségét látja az erdélyi magyar gazdasági élet egységesebb irányítását az E. G. E. vezetése alatt.

Tamás Gábor gazdaköri elnök megköszönte az előadásokat, majd a falu apró székelyei (leánykák és fiucskák) bemutatták a kukoricafosztást. Szegbnél szebb ősrégi székely dalokkal ejtették bámulatba a hallgatóságot.

Nagyjelentőségű felszólalások a közebédn.

A közebéd délután félnégy órakor vette kezdetét, *Nagy Antal* esperes Ófelségére, a királyra üritette poharát, dr. *Szász Pál* a székely gyermekekről, a jövő nemzedékről beszélt, akire féltő gonddal és szeretettel kell vigyázni. Fel kell készülni arra az időre, amikor eljön az őrsváltás ideje, hogy a gyermekek mint tanult, öntudatos és anyagilag megalapozott emberek vegyék át az apák szerepét.

Szőke Mihály felszólalásában hangoztatta, hogy nehéz időkben az Isten mindig elküldte a maga kiválasztottjait, hogy a népnek megmutassák az igazi utat. *Dr. Szász Pálnak a gazdatársadalom életében vállalt szerepét is ennek kell tekinteni.* A kisebbségi életnek nincsenek meg a hatalmi tényezői és a tömeget a belső életben nem irtott törvényekkel, korbáccsal, vagy bottal irányítják. *A kisebbségi élet vezetőinek csak az erkölcsi igazság és a lelkiismeret áll rendelkezésére, éppen ezért hatványozottabb az eredmény, ar. Szász Pál meggyőzte a gazdatömegeket, akiknek alkalmuk volt meglátni az igaz utat. Mikó László a csiki katolikus papság hősies népi küzdelméről beszélt.* Az Isten szolgálói egybeforrtak a néppel s nincs az a megmozdulás, amelyben ne ők vinnék a haladás fáklóját. A székely gazdának tehát úgy kell papjára tekinteni, mint a jó pásztorra, aki jóban és rosszban teljes sorsközösséget vállal a nyájával. *Beke László* szentsimoni kisgazda, *Bartha László*, dr. *Hodi Károly*, dr. *Fehér Manó*, *Kömény Gyula* kozmási nyug.ig.-tanító szavai után *Kedves Ferenc* esikszentdomokosi kisgazda mondott rendkívül figyelemreméltó beszédet.

„A székely hegyek között
a seregek tüzét láttuk lobogni.“

— Eljöttünk mi is felcsikiak, mert a székely hegyek között a seregek tüzét láttuk lobogni. Eljöttünk mi is, mert az a nép, mely a háboru után még veze-

tésre szorul, megtalálta vezetőjét, és végül eljöttünk azért, mert az E. G. E. az a magvető, amely jelképesen a Miatyánkban is szerepel. A mindennapi kenyeret akarja biztosítani.

Márton Áron apostoli kormányzó ünneplése.

— Nekünk két határtalan örömben és boldogságban van részünk. Székely népünket nagy tisztesség érte, mert Márton Áron apostoli kormányzó úr szülei mint szántóvető székely gazdák ott élnek a mi falunkban. Ime mi arra is képesek vagyunk, hogy vezetőket adjunk népünknek. A másik öröm az a nap, amelynek itt mindnyájan tanui vagyunk. Ha azt akarják, hogy ez az öröm állandó legyen, akkor nézzenek el mifelénk is, mert ahogy egy gazdatestvérem mondta, csak hazajönnek. Az elnök úr a mi gyermekeinkről beszélt. Dolgozzunk úgy, hogy gyermekeink ismételjék el sírhantunk előtt a költő szavait:

Hol sírjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak,
És áldott imádság mellett
Mondják el szent neveiket.

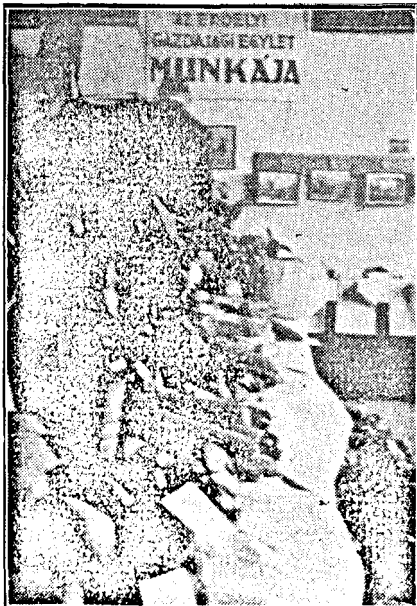
Páter József a csikcsicsóiak üdvözlését tolmácsolta. *György Gábor* plébános dr. *Gyárfás Elemért* éltette, akit a székely gazdák hosszantartó meleg ünneplésben részesítettek. *Gyárfás Elemér* megihletődve mondott köszönetet. *Miklós Ignác*, *Demeter Béla* és *Fodor Pál* szavai után a közebéd véget ért.

Az E. G. E. elnöke és kísérete az esti órákban hagyta el Csekefalvát. A gazdanap megrendezése *Tamás Gábor* gazdaköri elnök, *Bartha László* közbirtokossági elnök, *Vitos Ilonka* és még számos székely gazdalanys és asszony érdeme. *Fodor Pál* az E. G. E. csiki felügyelője gyönyörű munkájának eredményeképpen bensőségletes ünneplésben részesült.

A nyugati határmente magyar gazdái hitet tettek élniakarásuk mellett.

Kettős ünnepet ült a nyugati határmente magyarsága. A Szatmárról alig egy „mácska-ugrásra” meghuzódó Ombod egy napon nyitotta meg a restaurált templomát és tartott gazdaggyűlést. A község határa mindössze 800 katasztrális hold, de azért a magyar gazda szorgalma, találékonysága és szívós kitartása csodát művelt. A 800 holdas hátár ezer embernek ad kenyeret. A nyomoruság ismeretlen fogalom. A város ellátásával foglalkoznak, minden talpalattnyi földet kitünően megművelnek s így a jövedelem nem csak az egyszerű megélhetést biztosítja, hanem fedezi az egyházi és kulturális élet valamennyi kiadását is. A hatalmas kulturház a lakosság műveltségi színvonalát jelzi. Még csak a külső vakolat hiányzik, de a közösségi munka ezt is bevonja a maga tiszta szimbólumával, a fehér színnél. A református templom átépítése nem kevesebb, mint 300 ezer lejt igényelt, de az egyházi adónak ötszörös önkéntes megajánlása ezt is előteremtette. El tehát a magyar falu és a legsúlyosabb időkben is saját erejéből találja meg feltámadásának és ujászületésének módját. Száztagu gazdaköre egyben zászlóvivője a vidék haladó szellemének, gazdáöntudatának. Az ombodiakat a legkifejezöbben azzal lehetne talán jellemezni, hogy öntudatos magyar gazdák. Teljes mértékben átértzik a közösségi munka jelentőségét s becsülettel követelik a közösségi élet törvényeit.

Dr. Szász Pált, az E. G. E. elnökét ombodi utjára elkísérte Telegdy László központi felügyelő, Szeghó Dénes állattenyésztési felügyelő,

Részlet az ombodi terménykiállításról.

Demeter Béla, az Erdélyi Gazda szerkesztője, Koppány Rezső bihari alkerületi felügyelő és Bikfalvy Ferenc berendi földbirtokos, az E. G. E. szatmár—szilágy—máramarosi alkerületi felügyelője, aki fáradhatatlan, ügybuzgó tevékenységével széles vonalon csak megbecsülést szerzett és az ombodi gazdanappal kapcsolatosan is alapos munkát végzett.

Ünnepélyes fogadtatás.

Pontosan délelőtt fél 10 órakor érkezik az autó Ombod határába, ahol dr. Szász Pált és kíséretét, Pál Sándor kisgazda vezetésével, hatalmas lovasbandérium fogadta. A fényesszörű táncoló paripákon ügető, feketeruhás, szép szál emberek egy pillanatra a letűnt időkre emlékeztetnek, amikor kuruc őseik száguldó paripákon akarták egy jobb jövő felé vezetni a nemzetet.

Az üdvözlés után a bandérium közrefogta a vendégek gépkocsijait s így érkeztek meg a templom elé, ahol a falu teljes ünnepi díszben várta az érkezőket. Elsőnek Cs. Károly István, a gazdakör elnöke lép elő, majd Gy. Kovács József tiszteletes ur, Borgyos Ferenc, Székely András, Szőke József tanító, gazdaköri titkár, a lelkes faluvezető, stb., stb. keresetlen szavakkal, de szívből jövő tiszta szeretettel köszöntik a magyar gazdatársadalom ügyének szolgáltait.

Székely András vendégszerető házának meglátogatása után a több, mint ezer embert kitevő gazdatömeg a gyönyörűen megújított templomba vonult. Itt van az egész vidék. A berendi gazdakör küldöttségét S. Nagy Ferenc titkár, az érmihályfalviét Tóth Zsigmond elnök, a szamoskorodiakat Kürthy Dezső titkár vezeti. A szatmárnémeti gazdakör élén az önzetlen közéleti, munkásságáról ismert, ősz dr. Hartsák Géza halad. A sárközi gazdakör tagjaival Főríz József főmérnök, elnök jött el. A színérváraljaiakat Mándy Zoltán elnök és Szabó Endre titkár hozta el. Nagy Sándor az apai gazdaköri küldöttséggel jött Ombodra. Számos más község gazdaképviselőtén kívül jelen vannak a kiskolosi, nagykolosi, pettyéni, szamoskrassói, lázári és vetési gazdák.

Ott látható még dr. Böszörményi Emil Nagykolos, Syájcezer Béla Aranyosmeggyes, Kanizsai Jenő Lazári, dr. Helmecey József Pettyén, dr. Südy Tibor, dr. Békésy István, dr. Tevely József, Kiss Bertalan, Sárközy Lajos, Figuss Albert, dr. Kiss Endre, Tabódy György Szatmárról, Bikfalvy István Berend, Visky Ferenc Egri, Gácsalji Zsigmond Kiskoles, dr. Koronka Pál Adorján, Tempfli István, Gyöngyössy Bálint Nagykolos, Ajtay Nagy Gábor Nagybánya, Makay Bertalan Szatmár, stb., stb.

Dr. Barbul Illés Károly pálfalvi és Stan Sándor lipói román földbirtokosok szintén tanui akartak lenni a magyar gazdatársadalom ünnepi megnyilatkozásának. A hatóságok képviselőjében Puscas János, a mezőgazdasági kamara elnöke, Miclea esendőrőrnagy, Cosma szatmári rendőrfőnök és dr. Paleau pretor jelentek meg.

Istentisztelet a restaurált templomban.

A templom befogadóképessége kicsinynek bizonyult a nagy tömegnek s emiatt a népházban Várady József szamoskrassói lelkész hirdette az ígét.

A templomban felhangzik a dicséret és bevonul a négy palástos református pap, Sárközy Lajos és Kiss Bertalan szatmári, Visky Ferenc egyházmegyei főjegyző egri és Gy. Kovács József ombodi lelkészek. Visky Ferenc bibliaolvasása és megható imája után Sárközy Lajos mondott ünnepi beszédet, amelynek alapigéje így hangzott:

„Válasszatok magatoknak menekülésre való városokat.“ A mindvégig lenyűgöző hatást gyakorló, költői szárnyalású, megkapó beszédében azt bizonyította, hogy a mai embernek csak Krisztusban van menedéke. Gy. Kovács József ombodi lelkész a templomépítés történetét ismertette, rámutatott a hivek példátlan áldozatkészségére, amelynek legszebb élő bizonyítéka a 300 ezer lejes költséggel megújított templom.

Az ombodi férfikar gyönyörű énekszámát a záróének hangja csendült fel a hivek seeregének ajkán.

Pontosan fél egy órakor dr. Szász Pál megnyitotta a gazdakörnek a leányiskola termeiben lévő terménykiállítást. A vendégsereg nem győzött csodálni a magas mezőgazdasági kultúrsvonalat képviselő különböző terményeket.

Egy órakor többszáz terítékes közebéd volt. Az ombodi gazdaasszonyok igazán kitettek magukért. A falu nemcsak a közélet terén foglal el első helyet, hanem a magánéletben is, mint kitűnő vendéglátó, nagy népszerűségnek örvend.

Sárközy Lajos szatmári lelkész Ófelsége II. Károly király egészségére üritette poharát, Gy. Kovács István lendületes beszédében az ombodiak áldozatkészségét emelte ki, Tóth Zsigmond, az érmihályfalvi gazdakör elnöke az E. G. E. nagyjelentőségű munkásságát méltatta. Meleg szeretettel üdvözölte dr. Szász Pált, aki beindította és irányítja a magyar gazdatársadalom újjászületési folyamatát. Szőke József tanító a gazdakör nevében köszöntötte fel a vendégeket.

Ezután dr. Barbul Illés Károly emelkedett szólásra, aki érdekes beszédében fejtegette, hogy a különböző népek életének három fő sajátossága van: A hit, a nemzeti érzés és a munka.

Dr. Szász Pál beszéde.

Délután három órára járt az idő, amikor a közebéd véget ért és a hatalmas gazdatömeg a népházba vonult, amely, akárcsak a templom, szintén nem tudta egészen befogadni a hallgatóságot.

Részlet az ombodi terménykiállításról.

A gazdaggyűlést Szőke József vezényletével énekszám vezette be, majd Cs. Károly István, a gazdakör elnöke tartott megnyitó beszédet, hangsúlyozva, hogy a gazda jelszava: „Imádkozzál és dolgozzál!“

A továbbiak során üdvözölte dr. Szász Pált, az E. G. E. országos elnökét, aki eljött az ombodi gazdakörébe, hogy tájékoztassa a gazdasági egyesület célkitűzéseiről. A délelőtti folyamán Isten házáat szenteltük, — mondotta, — most pedig dolgozzunk. A magyar gazdatársadalomnak követnie kell az igazságot, amely így hangzik: „egymásért mindenkor!“

Dr. Szász Pál, az erdélyi magyar gazdasági egyesület elnöke szünni nem akaró éljenzés közepette emelkedett szólásra, hogy elmondja a nagy érdeklődéssel várt beszédét.

— Magyar Gazdatestvéreim! Aki figyelemmel kísérte a mai nap eseményeit — kezdte beszédét — ismételtelen megállapíthatta, hogy a mi

eredeti SACK ekék, vetőgépek, Hayde triörök

Klusch János Cluj, Calea Regele Carol II. 113. — Telefon: 26-45.

Az Erdélyi Gazda 1939. évi naptára.

Az Erdélyi Gazda 1939 évi naptárának szerkesztősége befejezte munkáját. Néhány nap múlva már el is hagyja a sajtót. Kötelességünknek tartjuk tehát ismételten felhívni gazdattestvéreink figyelmét, hogy mielőbb gondoskodjanak a naptár beszerzéséről. A naptár a tavalyihoz hasonló terjedelemben, de sokkal gazdagabb, tanulságosabb és érdekesebb anyaggal jelenik meg. Ára mindössze 20 lej. Olyan kicsiny és jelentéktelen az összeg, hogy előteremtése egyetlen gazdatestvérünknek sem okozhat anyagi gondot. Az Erdélyi Gazda 1939 évi naptára ott kell legyen minden magyar gazda asztalán.

A naptár megrendelhető a gazdakörök, E. G. E. felügyelők és közvetlenül a kiadóhivatal utján, Cluj, Strada Regală 16.

életünk valamennyi megnyilvánulásában egészet alkot, tehát nem osztható szét és nem tagolható kisebb egységekre. A hit és az alkotás jellemezte a templomépítési törekvést s ugyancsak a hitet és az alkotást képviseli a ma délutáni gazdasági munka. Ebből megállapítható, hogy a magyar gazdatársadalom minden egyes cselekedetének rugója ugyanazon kiinduló ponthoz vezethető vissza. A népi élet folytonosságát akarja biztosítani az élet összes jelentkező formáiban.

— A mai összejövetelen azt is megfigyeltük, hogy a Romániában élő egész magyar gazdatársadalom tulajdonképpen egy hatalmas család. Egyazon történelmi múlttal, mai lelki és érdekközösséggel, továbbá jövőbeli célkitűzésekkel rendelkezik. A jobb jövő kérdése nemcsak ennek a dolgozó magyar falunak az ügye, hanem az egész népé s ezzel magyarázható, hogy az ombodi ünnepekre olyan sokan jöttek el más vidékekről is. Hiszen egy eszme hajt mindannyiunkat. A magyar gazdatársadalom tehát nem élhet kis egységekben, csak akkor tud megmaradni, ha szétrombolhatatlan egészet jelent. Közöttünk nem lehetnek távolságok akkor, amikor a rádió megszüntette a legnagyobb távolságokat.

— Világosan látható és érthető tehát, hogy a magyar gazdák sem maradhattak meg elszigetelve letelepülési helyeiken. Szükség volt az összefogásukra s a magyar gazdaegység megteremtésére a legalkalmasabb szervezeteknek a gazdakörök bizonyulnak.

— *A magyar gazda mindig a szeretetet hirdette.* Ennek a szellemnek azonban csak akkor van meg a létjogosultsága, ha kölcsönösség elvén alapszik.

Dr. Szász Pál a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— Sokat dolgoztunk és még többet kell fáradozunk a mezőgazdálkodás tökéletesítése érdekében. Be kell azonban vallanunk, hogy még ennél is nagyobb jelentősége van annak a szántásnak, amit a lelkekben végzünk. Ez a szántás az öntudatot teremti meg és terjeszti. Önerzetet ad a dolgozó embernek és emelt fővel való járásra indítja. Egy percig se feledkezzünk meg azonban arról, hogy Isten áldása nélkül hiábavaló

minden fáradozás és próbálkozás. Legyünk mindig alázatosak Isten előtt.

— Az eddig végzett munkánk elismerésésképpen — mint ismeretes — alkalom adódott, hogy jogos, törvényes és reális gazdasági kívánásainkat emlékiratban foglalva — más memorandumokkal egyidejűleg — a kormányzatnak előterjesszem. Miután eddig csak alapelvekről volt szó, valószínű, hogy tárgyalások indulnak meg. Az ilyen nagy horderejű kérdésekkel járó felelősséget csak addig a pillanatig vállalhatom, amíg birom gazdatestvéreim korlátlan bizalmát. Meggyőződésem, hogy amikor a bizalom megszünt, azt választhatják meg vezetőjüknek, akit akarnak. A közösségi munka élére nem a születés, hanem a tudás és az önzetlen szolgálat kell hogy állítsa az embereket.

Dr. Szász Pál kérdésére a hatalmas tömeg szünni nem akaró éljenzéssel és helyesléssel válaszolt.

— Kérjük, folytassa a megkezdett munkát — hangzott el a tömeg válasza.

Az elnöki beszéd után Székely Kató szavalt nagy tetszéssel. Koppány Rezső a helyes aratásról tartott rendkívüli értékes előadást. A vegyes énekkar nagysikerű énekszámát után Szeghő Dénes, az E. G. E. állattenyésztési felügyelője válaszolt a gazdák legnagyobb és legégetőbb kérdéseire, hogy mit termeljen a város közelében lakó kiscgazda. Balogh Mariska mély érzéssel szavalt. Ezzel a gazdanap programja befejeződött. Az EGE. elnöke elutazása előtt látogatást tett Cs. Károly István gazdaköri elnöknel, Székely András és Borgyos Ferenc kiscgazdánál,

Az ombodi lélekemelő gazdagyűlés újabb lendületet ad az E. G. E. munkájának.

Nagyenyedi „Kisegítő” Takarékpénztár Rt.

Alud, jud. Alba.

Fiók: Ocna-Mureşului—Marosujvár. — Postatakarékpénztári csekszámla: 43007. Gírószámla a B N. R.-nál. — Alapított 1871-ben. — Teljesen befizetett részvénytőke: 10 millió Lei. Tartalékok: cca. 10 millió Lei. — Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

SZAKKÖZLEMÉNYEK

Gyümölcsfák visszanyesése telepítés után.
Előfordul, hogy a faiskola, — ha külön nem kötöttük ki — nyesett formában küldi a fákat. Erre ajánlatos ügyelni és rendeléseknél mindenkor kikötni, hogy nyesetlen fákat szállítsanak. A fiatal fákat ugyanis nem mindig kell, sőt nem is mindig szabad visszanyesni közvetlenül telepítés után. Erre vonatkozólag még szakkörökben is igen eltérőek a vélemények. Növényélettaniilag mérlegelve azonban a kérdést, arra az álláspontra kell helyezkednünk, hogy inkább csak a második évben nyessük vissza a fákat, mint közvetlenül ültetés után. A megbolygatott és gyökereinek nagy részétől megfosztott fa ugyanis az első

időkben tisztára arra a tartalék tápanyagokra és építőelemekre van utalva, melyek a fatestben halmozódnak fel. Ha a vesszők megcsönkítésével ettől is megfosztjuk, igen gyengén indul és jelentékenyen nagyobb nehézségeket kell megküzdenie, mint bőséges tartalék birtokában. Igaz, viszont az is, hogy száraz fekvésben azután, hogy kihajtottak a rügyek, a levelekkel ruházkodva be, megnövekedett a sekélyes gyökerek feladata is. Ha öntözni nem tudunk, az képtelen ellátni őket nedvességgel, táplálékkal. Ebben az esetben azonban rendelkezésünkre áll a nyári nyesés. Igyekezzünk tehát végeredményben mennél több tartalék tápanyagot hagyni növényeinknek, hogy ha a nyár folyamán nehézségek állnak elő a levelezés fenntartásában, nyeséssel segíthessünk növényeinken. Ősszel új ültetésű fát nem kell megnyesni.

A „CERETÁN” egyetemes porpác

alkalmazásával érhető el a legegészségesebb és legjobban kifejlődött magtermés.

A „CERETÁN”

a legbiztosabban ható és leggazdaságosabb csávázószer.

150 gram „CERETÁN” elegendő
100 kg. vetőmag száraz csávázásához

Kapható, illetőleg megrendelhető a „Mezőgazdák” Kereskedelmi R. T.-nál Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 41. továbbá brassói fiókjánál Strada Voevodul Mihail 11, valamint kolozsvári fiókjánál Strada Andrei Mureșan 10 és szalontai fiókjánál Strada Mihai Viteazul 28 szám.

»Bayer«

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft,
Pflanzenschutz-Abteilung
Leverkusen a Rf.

Főképviselet Románia részére:

„Romigefa” S.A.R.

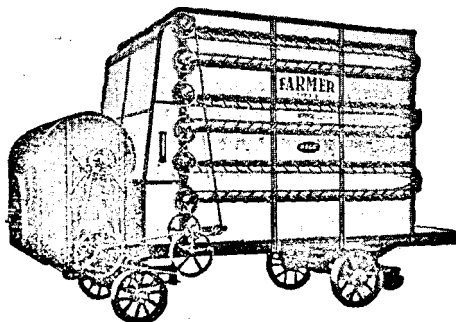
Pflanzenschutz-Abteilung,
București, Str. Brezolanu 53.
Telefon 3-92-86.

Tagdíj-nyugtázás.

H. F. Sármás, B. B. Torda, B. M. Malomfalva, Hangya Petreu, P. F. Tihó, P. J., D. I. Náprád, Ch. J. Aninoasza, B. E., L. Gy., F. F. Küküllőszéplak, B. I., L. F. Bonyha, K. A. Brassó, N. Á. Budapest, J. P.-né Felsővisó, Z. J. Sz.-ujvár, Sz. J.-né M.-sziget, Sz. J. Dextrászéplak, D. I. Gy.-ujfalu, B. A. Brassó, H. R. Felsőcernáton, T. Gy. Bádok, H. J. (30) Albesti, G. D. Sz.-urvarhely, B. K. Gyapju, T. L. Szentiyánlaborfalva (100), K. S. (120), T. E. K.-vásárhely, H. M. Szatmár, V. L. Szentmáté, S. B. Russ, M. A. Dés, B. A. Hodos, B. I. (90), K. J. Nagyvárád, Sz. F., B. L., B. I. Nagyszalonta, F. F., S. S., O. Zs., K. G., K. T., dr. M. L., M. B., K. K., dr. Sz. B., L. N. J., M. B. Zilah, H. I. Feketegyarmat, K. J. Oltszem, V. B. Szilágynagyfalva, I. H. Vizakna, D. M. Érmihályfalva (300), dr. G. I. Segesvár, Sch. L. Kövend (120), G. L. Bufta (180), P. F. M.-borzás (120), Sz. F. Szászlóna, K. S. A.-lugos, T. D., F. M. Érszentkirály, R. S. Cig, ifj. B. J., B. I., B. J., Cs. K., H. A., H. D., H. F., H. I., H. M., H. T., K. J., N. J., S. A., S. I., S. J., S. J., S. L., Sz. F., cs. T. J., cs. T. K. Bede, T. S. Korond, T. K. Maroskeresztes, Sz. F. Dextrászéplak (180), M. Gy. Szatmáruvri, Gazdakör Siménfalva, M. F. M-fráta, K. M. Bethlenszentmiklós, dr. K. J. Zsombolya, Z. Gy. Oltszem, A. M. Recea, M. M. K.-vásárhely, H. Á.-né Radnót (120), K. F. Feketefalu, M. E. Borsá, br. B. J. Gerend, N. S. Kraszna, Gazdakör Gernyeszeg, B. M. Nagyszalonta, P. M. Váradszöllős, G. L. B.-széplak, Gazdakör Nádasdarole (120), K. Gy. Egeres, K. P. Kolozsvár, T. J. Babsa (300), T. P. Pordánpuszta, A. Gy. min. Körösfő (120), H. L., H. J. Csermő, J. J. Galsa, T. D., S. F. Arad, Fiskuti Gazd. Zsigmondháza (100), Z. F. Repszeg, Gazdakör Székudvar, P. D. Borla (120), id. B. G. M.-lye, B. J. Sinfalva, B. J. Kolozsvár, S. B. Tustya, Sz. F. paka, V. J. bancsi, F. I., J. I. nánási, Sz. J. kondri, J. J. tasnádi Szászlóna, L. F., M. F. Csikkozmas, B. E. Pordánpuszta.

60. L. tagdíjat fizetett: Gy. J. Kolozsvár, M. K. M.-brettye (30), K. Gy. Káposztásszentmiklós, K. P. A. M.-gyerővásárhely, K. B. I., M. J. Mákófalva, Sz. D. Atya, V. D., P. D., Gy. D., D. M., D. D., Gazdakör, D. F., P. A., B. M., G. S. P., G. D. G. J. tüzér, Ny. S., G. L., D. L., G. J. D., B. D. G. I.: P. S. Alsóboldogfalva, W. A. Resica, B. I. Szentgerice, P. J. Kisbacon, K. H. Guraszáda, dr. K. J.-né Szatmár (30), P. Gy. Egeres, Sz. I.-né Pir, K. G. Torja (120), Z. L., L. N. J., B. M.-né Zilah, B. K., K. Á., N. A., Sz. A., T. Gy., N. B., N. N., M. B., ifj. F. L., M. L. A-polyán, F. A. Dicsőszentmárton, T. E. Csikborzava, I. I., V. A., Cs. G. Csikszentsimon (30-30), T. L. Kolozsvár, R. S., G. A. Váradszöllős, J. V. Zilah, B. S. A-rákos, D. A., T. J. M-fodorháza, H. P. Kajántó, B. E., P. I. Kide, br. M. I. Sármás, L. S. Futásfalva (120), P. D. Csikdánfalva, J. P. Melegföldvár, M. S. Domokos (120), G. I. Ülke, B. L. Alvinc, B. Á. M-kereke, K. A. Dés, gr. W. E. Vasasszentgothárd, T. I. Marosujvár, Sz. J. Magyarlapos, Sz. K. K. Nagyszoben, K. J., K. S. M-nagylak, Sz. S. Sz-régen, D. N. J. Jánosda, F. J. M-fülpös, K. K. Kőszegremete, K. V. Hosszufalu (120), V. B. Gyér (120), V. J. Gyér, K. M. Aurélháza, B. J. Szamosujvár, L. I. Ruzs. P. Gy. Komlód, K. K. Chereusa, K. J. Szamosujvár, B. D. Kide, R. Á. Temesvár, I. F. Bodok (15), T. B. Temesvár (100),

K. B. Ny-gálfalva, dr. G. P. Kolozsvár, Gazdakör Uzdiszentpéter, M. G. Szászsebes (120), K. G. Lisznyó, B. J., P. J. Torda, M. A. Sz-keresztur, M. K. Kisgalambfalva, B. Á. Radnót, F. S. Küküllőszéplak, B. S. Dicsőszentmárton, P. L., K. B., K. F., M. G., Sz. I. Érkávás, dr. K. B.-né Temeszántó, Sz. I. Torda, B. B., K. B., K. Z., G. S., W. S., B. S., K. F., K. L., B. E., B. M., Amac, K. E., Köpec, K. L. Sz-udvarhely (100), N. M. Zilah (160), M. B. Márkosfalva (120), P. L. Arad (160), D. K. Arad, D. J., Sz. I., T. A., B. A. Kisvarjas, M. J. Tornya, T. M., F. M., P. A., Sz. M. Érmindszent, L. P. Girolt, Gy. Á. M-vásárhely, G. F. Dés, K. L. Csikdelne (120).

Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth, Budapest

A mezőgazdaságnak, a terménykereskedelemnek és malmoknak régen érzett hiányát pótolja a HSCS „FARMER” „F-6” típusú

tengeriszárítógép,

mely a nagy nedvességtartalmú új tengerit kevés költséggel, mellékiz- és szagmentesen gyorsan szárítja és ezzel örölhető, szállítható és exportképes állapotba hozza.

Összes gazdasági gépek, vámentes vetőgépek kaphatók:

„Corvinus” Turnătorie de Fier și Fabr. de Mașini din Cluj S. A.

Secția: Mașini Agricole. Cluj, Calea Regele Ferdinand 62. Telefon Nr. 12-17.

Új nemzedék.

Irta: Szász Ferenc.

Az idén én is tanuja lehettem a csonbordi és radnóti gazdasági iskolák gyakorlati vizsgájának. A szép, verőfényes és számomra feledhetetlen őszi napokon a vizsgák mindkét helyen az Isten szabad ege alatt folytak le.

Kérdezték a fiukat tanáraik, de kérdeztük mi — érdeklődők is — és annál jobban ragyogott az arcuk, minél nehezebb kérdést adtunk fel, hiszen mindenre meg tudtak felelni. Valóságos élvezettel hallgattuk őket.

Közben Erdély minden részéből érkeztek az új fiuk, — kis- és nagygazdáké vegyesen, — nagyon különböző előképzettséggel és még különbözőbb életkorral. A kis, kurta nadrágos gimnázista mellett ott látjuk a már legénysorba hajló harisnyás székely fiukat. Láttam olyant is, akinek az arcán már végigszántott az élet barázdája is, de valamennyi tanulni jött, azért, hogy tudjon! Egész biztosan tudom,

hogy így van ez Székelykeresztúron és Kézdivásárhelyen is, mint Radnóton és Csombordon. Azt is tudom, hogy ez a sok különböző ifju mind összeszokik, mind szereti egymást és mind szeretettel tanul, mert szeretettel tanítják!

Fiuk! Zöldsapkás fiatal gazdák, vigyétek ki ezt a szeretetet az életbe is, szeressétek egymást, szeressétek gazdatársaitokat! Ne feledjétek el, hogy ti nemesak saját barázdáitokat kell jobban megszántsátok, hanem meg kell arra tanítsatok másokat is. Ezenkívül mint a falu tanult, lelkes ifju gazdájának, más hivatásotok is van és pedig az, hogy vezessétek gazdatársaitokat egy táborba, virágzó gazdakörökbe, mert nagy dolgokat csak közös akarral lehet teremteni! Első kísérleteitek sikertelensége soha se kedvetlenítsen el, mert sok fáradtsággal bár, de biztosan eléritek célotokat, hiszen minél nehezebb a harc, annál hatalmasabb és értéke-
sebb a győzelem.

Gazdák!

Vegyétek a bevált, híres cseppeli

Weiss Manfred-téle

mezőgazdasági gépeket, ugymint:

ekéket, vetőgépeket, permetezőket, serleges kútakat, boronákat, gyümölcs- és szőlőpréseket, kukoricamorzsolókat, darálógépeket, szecskavágókat, takarmány-füllesztőket, saraboló- és húzókapákat stb.

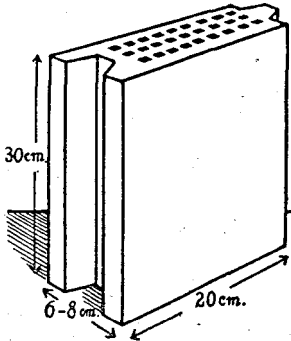
Árakkal és katalógusokkal készséggel szolgál a gyár romániai képviselője:

„Fime!”

**S.A.R. pt. Comerțul de Fier și Metale
București, Strada Fantanica Nr. 46.**

Kérdés - Felelet

F. J. Marosvásárhely. Kérdés: A takarmányerjesztőverem sejtégláját készíthetem-e betonból, a betoncserephoz hasonlóan?

Felelet: Érdeklődésére közöljük, hogy az Erdélyi Gazda júliusi számában közölt siló oldalfalait, amennyiben jó minőségű és apró szemű kavics darabokból összetett, éles szemű, lehetőleg folyami homok áll rendelkezésre, úgy betontéglából is készíthetjük. Éspedig úgy, hogy a rajzban fel-

tüntetett téglának megfelelő deszkaformát készítünk, melynek egyik oldala nyitható. Belecsömösöljük az 1:6 arányban kevert betont. Az így nyert téglákat pedig kellő megszilárdulás után az adott utasításnak megfelelően összeépítjük. A deszkaformát kibéleljük pléhlemezzel.

S. K.-né, Kolozsvár. Kérdés: A paszuly nem akar teremni kertemben, pedig minden évben jól megrágyázom a földjét?

Felelet: Épen azért nem terem, mert minden évben trágyás földbe veti. Tanácsos a veteményes kertet is a szántóföldhöz hasonlóan felosztani három részre. Az első táblát frissen megrágyázzuk. Ide kerülnek a nagyétű növények: a fejeskáposzta, a fehér-, piros- és kelkáposzta, a kalarábé, a paradicsom, a tojásgyümölcs, a paprika, az ugorka, tök, dinnye, karfiol, zeller és spenót (laboda). A második tábla odakerül, ahol egy évvel előbb trágyáztak és a következő növényeket termesztjük itt: a hagymaféleségeket, a retket, a gyökernövényeket: petrezselymet, murkot, (sárgarépát), peszternákot, feketegyökeret, céklát, és a burgonyát. A harmadik táblába a kisigényű növényeket vetjük, mivel ez csak két évvel előbb volt trágyázva. Ebbe a táblába kell vetni a pillangós virágú növényeket, tehát a paszulyt is. Ugyanis, ha trágyázott földbe vetjük, csak nő nagy nyurgán, virágozik, de nem köt magot. Amennyiben a jövő évben nem kerülhet a paszuly 2 évvel azelőtt trágyázott helyre, úgy sokat segíthetünk a bajon, amikor vetjük a paszulyt, ha minden fészekbe egy-egy csipetnyi szuperfoszfát műtrágyát szórunk.

Kónya Gerő, gazdáköri elnök, Székelykocsárd. Kérem az Erdélyi Gazdában közelebről egy részletes ismertetést hozni az erjesztőkamara vagy veremről és annak építéséről oly vidéken, ahol a

talajviz nagyon fenn van. Nálunk is az a helyzet, hogy minden tavasszal már ásonyom mélységre fölfakad a víz. Ily körülmények között hogyan kell vermet csinálni és úgy egy nyolc és 12 állattal bíró kisgazdának milyen széles és mély verem szükséges, ha állatait legalább fele részben ilyen módon eltett takarmánnyal akarja táplálni. Magam is okvetlen meg akarom csinálni ezt a vermet és ha az jól sikerül, hiszem, hogy életrevaló gazdáink közül sokan fogják követni példámat. Egyuttal kérem a verelési eljárást is ismertetni. — A mult héten községünkben elég jelentékeny tűzvész volt, melynek következtében három kisgazda csür, istálló és takarmány nélkül maradt. Ha vermük lett volna nekik is, egy jó része a takarmányuknak megmarad és nem lévén oly sűrűn elhelyezve takarmánnyal, szalmával szérüskertjük, a tűzoltás is könnyebbé válik és ennek folytán esetleg több mindenféle anyag megmarad, a tűzkár jelentékenyen kisebb lehetett volna.

Felelet: Vizes talajon erjesztő pajtákat építünk. A leírását közelebről ismertetjük.

Rejtvény.

Egy kör alakú takarmányerjesztő verem tele van szécskázott csövescsalamádéval. A verem átmérője 3 m., mélysége 4 m. 75 cm.

1. Mennyi számos állatot tarthat a gazda, ha naponta 7 cm. takarmányt etet fel, fejenként 30 kg.-ot számítva.

2. A fenti takarmány hány napig elég az állatoknak?

A helyes megfejtők között három jutalmat sorsolunk ki.

*

Az Erdélyi Gazda szeptemberi számában az alábbi kérdést tettük fel:

Melyek azok a belső élősködők, amelyekkel a legelőn tartózkodó állatok fertőződhetnek?

Miképpen lehet ellenük védekezni?

A helyes megfejtés a következő: A haratos fű legeltetése után *tüdőférgességet* kaphatnak. Iszapos, nedves legelőn való tartózkodással *máj-mételyt* szedhetnek fel. Mig a pásztorkutyák ürülékével a *hólyagférgesség* és a *kergeség* terjed. Az ellenük való védekezést sorban ismertetjük az Erdélyi Gazdában.

A kérdést csak részben fejtették meg. Sors-huzás utján az alábbiak részesültek jutalomban:

I. díj: Rettegi János Kézdiszentkereszt, Háromszékmegyéből.

II. díj: Várady Dénes Farcád, Udvarhely-megyéből.

III. díj: Vas Zoltán Aradról.

Búza: A nagy nemzetközi piacokon a búza egyre élénkebb keresletnek örvend. Az árak szilárduló irányzatot képviselnek. A napokban aztán az a hír járta be a világsajtót, hogy az Egyesült Államok Kinának nagyobb búzasegélyt akar nyújtani. Ez a körülmény természetesen szintén kedvező hatást gyakorolt az árak alakulására. Érdekes, hogy a fentiek ellenére a román búzapiacra még semmiféle újabb jelenséggel nem találkozunk. Lényegesebb változásról tehát nem számolhatunk be. A lisztpiacot nyugalom jellemzi s így a búza ára is az előző szintvonalon tartja magát. Az utóbbi két hét alatt 3.000 koesi búzát szállítottak külföldre, de ez az árú a régebbi kötések közé tartozik. A különböző jelenségekből azonban mégis csak arra lehet következtetni, hogy rövidesen áremelkedés következik be. Ma a búza ára Kolozsváron 140 Lei.

Kukorica: Ebben a cikkben élénkebb a kereslet. Az Excelsior jelentése szerint az utóbbi napokban komolyabb mennyiségeket kötöttek le 340 lejes alapon. Lapzártakor érkezik a hír, hogy rövidesen 7.000 kocsit exportálunk. Másrészt az ókirálysági termés várakozáson alulnak bizonyul. Mindezek figyelembevételével áremelkedésre számíthatunk. Figyelembe kell venni azonban, hogy a kukorica kivitel ideje még nem kezdődött meg. S két-három hónapnak kell eltelnie, amíg az árut víztartalma miatt komolyabb szintvonalon vásárolják. Ma Kolozsváron a kukorica ára 330 Lei.

Zab: Az árú üzletmenete változatlanul esendes és a hadsereg is valamivel lassabb ütemben vásárol. Nagy általánosságban közepes volt a termés s így enél a cikknél is áremelkedésre

gondolhatunk. Az ókirályságban az árak valamivel felülmulják az erdélyieket. Kolozsváron a zab ára 410—420 Lei.

Árpa: A kereslet meglehetősen lanyha. A kiviteli lehetőségek terén sem lehet öröndetes jelenségekkel találkozni. Ma Kolozsváron az árpa 330 Lei.

Bab: A kereslet tartósan kezd bizonyulni s így az árakulák szinte meghatározott keretek között mozog. A kivitel mintha csökkent volna, de ha figyelembe vesszük azt a tényt, hogy az ókirályságban szinte nem volt termés, sőt Beszarábiában is elszomorító a helyzet, tartós árakra számíthatunk.

Lóhere: Németország ezideig még nem tett lépéseket a vásárlások érdekében. Amerikából sem jöttek kedvező hírek. A pillanatnyi helyzet tehát inkább elszomorító. A rendszeres, természetes felvevőpiacok azonban előbb-utóbb ugyis jelentkeznek s így mégsem lehet kilátástalannak nevezni a helyzetet. Reméljük, hogy rövidesen kedvezőbb áralakulásokról tájékoztathatjuk olvasóinkat. Kolozsváron a lóhere ára 17—19 Lei.

Lucerna: Rendkívül nagy a kereslet. Az árak kedvező alakulásukban komoly szintvonalon mozognak. A további áremelkedések biztosra vehetők. Ma Kolozsváron a lucerna ára 42 Lei.

Borpiac.

Az Excelsior jelentése szerint a belföldi piac tartózkodó. A kereslet sem a legélénkebb, de ugyanakkor a nagytermelők is tartózkodók. Az eddigi jelekből ítélve az ideai termés minőségileg megközelíti a tavalyit, sőt egyes vidékeken felül is mulja, de mennyiségileg jóval alul marad. Az árakkal kapcsolatosan egyelőre nem lehet tiszta képet alkotni.

Állatárak Kolozsváron.

Sertés élősúly, teljesen hizott exportanyag 27 lej, teljesen hizott belföldi fogyasztásra 25 lej, husértés 21 lej, rüdeg, beállítani való 23 lej. Teljesen hizott exporttehén kg-ja 17 lej, vágni való hizott ökör kg-ja I. oszt. 16 lej. Fejős tehén napi 20 liter tejjel, szavatolással 14.000 lej, 16 liter liter tejjel 10.000 lej. Növendékmарha kilogrammja 18 lej. Szoposborju kg-ja 20 lej. **Lóarak:** Nehéz igásló párja 36.000 lej, kocsiló párja 28.000 lej.

November hav állatvásárok.

1. Erdőd, Bánlak, Nagykároly, Csizsér, Homoroddaróc, Gyergyószárhegy, Semesnye, Toldalag, Turtérebés.
2. Berkesz, Kémer, Kolozsvár, Ujmoldova, Szalárd,
3. Aranymező, Felsőkálinalva, Nagykőveres, Kolozs, Mutos, Mezőrűcs, Szászkabánya, Felsőtyukos.
4. Kákofalva, Szilágycseh, Radnót, Zsidve, Margitta, Segesvár, Talmágy.
5. Topánfalva, Sebes, Teke
6. Szamoskarasszó, Zsombolya, Mőrczföld, Torockó.
7. Bürkös, Nagyborosnyó, Kolozsborsa, Kiskend, Temesfüves, Létka, Mártonhegy, Nagysomkut, Kányád.
8. Bereck, Bucsony, Kápolnás, Drágus, Naszód, Alkenyér, Tővis.
9. Erdőszáda, Bilkács, Magyarfráta, Farkaslaka, Szentmárton.
10. Nagybánya, Csákova, Nagyszám.
11. Kovászna, Szerdahely, Szilágynagyfalva, Kisselyk, Sárkány, Tatráng.
12. Barolt, Királydaróc, Sajómagyaros, Tasnád, Sebestorony, Felsővisó.

Tőzsdei árak

Október hó utolsó hetéből. — Árak tőzsdei helységeekben értendők.

Tőzsde helysége	Buza	Rozs	Árpa	Kukorica	Zab	Mák	Napraforgó	Fehérbab	Lóhere mag	Lucerna mag	Lóhere és lucerna széna	Széna	Megjegyzések
Kolozsvár	420	—	375	380	410	—	—	860	19	42	150	120	Uj kukorica 290
Nagyvárad	415	310	370	375	405	—	—	850	20	42	—	—	
Temesvár	415	—	350	380	400	—	—	—	—	—	—	—	
Bukarest	430	—	325	390	400	—	—	—	—	—	—	—	
Szatmár	420	—	350	375	400	—	—	—	—	—	—	—	
Arad	410	—	360	370	410	—	—	—	—	—	—	—	

13. Krasznabéltek, Barlafalu, Nagykömlös, Sárköz, Szokodor.

14. Gurahont, Vajdahunyad, Perzsámos, Zágár.

15. Balázstelke, Szilágygörcsön, Hidegea, Mikófalva, Riomfalva, Temeskenéz, Aranyosegerbegy.

16. Székelykeresztúr, Mehádia, Turc.

17. Homorodmárcod, Törökszázok.

18. Harasztkerék, Nagyszalonta, Siklód.

19. Nagyapold, Dézna, Dragomirfalva, Galgó, Mártonos, Avasfelsőfalva, Misztóujfalva, Nagyteremi, Felvinc.

20. Boksánbánya, Sáromberke, Szatmár, Sejtény.

21. Bata, Zalatna.

22. Marosilye, Zerend.

23. Homorodbene, Hadad, Csikrákos.

24. Beszterce, Bánffyhunad.

25. Gyergyóditró, Konkolyfalva, Székelyhid, Sármaság, Szászkézd, Alvinc.

26. Nagyborszó, Detta, Világos, Szinerváralja, Szentegyházfalva.

27. Kürtös, Pécska, Kászonaltiz, Csikrákos, Végvár.

28. Makfalva.

29. Bázosd.

20. Medgyes, Szék, Zentelke.

HIREK.

UJ SZÉKHÁZBA KÖLTÖZIK AZ E. G. E. AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET. November hó első napjaiban az Andrei Mureşan 10. számú székházából összes irodahelyiségeivel átköltözik a Regalá-utca (volt Majális-utca) 16. szám alatt vásárolt új székházába. — Természetes ide költözik az Erdélyi Gazda szerkesztősége és kiadóhivatala is. Az Erdélyi Gazdasági Egylet a Maniutca 32. szám alatti telkét cserélte fel a Regalá-utca 16. szám alatti házastelekkel, mely minden vonatkozásban megfelel a követelményeknek. Az egyre terjeszkedő E. G. E.-nek a Mureşan-utcai irodahelyiségei túl kicsinyeknek bizonyultak. Az átköltözés következtében az egylet a régi székházát bérházzá alakítja át. Felhívjuk tehát a gazdaközönség figyelmét a címváltozásra. November 1-től kezdődőleg bármilyen természetű megkereséssel kérjük az egylet új címéhez, Cluj,

Gyümölcsfák

őszi ültetése eredményesebb, mert fogamzásuk biztos. Megrendeléseket őszi szállításra már előjegyzek;

Vityé Károly

faiskola és szőlőoltványtelepe
Genadul Vechiu,
jud. Timiş-Torontal.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldök.

Str. Regală 16. számhoz fordulni. A telefonszám nem változik, s továbbra is 21-58 marad.

Átszervezik a Földművelésügyi minisztériumot. Bukaresti jelentések szerint rövidesen törvényrendelet jelenik meg a földművelésügyi minisztérium teljes átszervezéséről. A gazdatársadalom állami szervezetét teljesen új alapokra helyezik. Kormánykörökben remélik, hogy az átszervezett minisztérium jobban megfelel az ország mezőgazdatársadalma igényeinek.

Lovakat vásárolnak a hadsereg számára a bánági községekben. A temesvári mezőgazdasági kamarához értesítés érkezett, amelynek értelmében november hónap folyamán katonatiszti bizottság nagyobb lóvásárlásokat eszközöl a hadsereg számára a bánági községekben. A bizottság a minisztérium leirata szerint november 12-én Ujpecsen, november 15-én Háczfelden, 18-án Kömlös községben, 21-én Csanádon és 27-én Perjámoson jár, hogy a lóvásárlásokat lebonyolítsa.

Alkoholista rovarok és csigák. Azt már régen tudjuk, hogy az emlősök és madarak, kigyók között vannak alkoholisták, de a rovarok között is akadnak szép számmal. A rovarok alkohol iránti vonzalmát a lepkészeink szokták kihasználni, mikor éjjeli

pillangók fogásánál csalétekül alkoholtartalmu anyagokat alkalmaznak. Sokszor olyan mélyen elmerülnek ezek a pillangók az alkohol élvezetében, hogy saját biztonságukról is megfeledkeznek és kézzel megfoghatók. A sok alkoholt fogyasztott rovarok is „becsipnek” és csak úgy támo-lyognak, imbolyognak, mint az emberek. Az alkohol iránti szeretetét a svábbogárnál felhasználhatjuk az írtásukra is. A sváb-

bogár nagyon szereti a sört. Ha lapos edénybe a sváb járata helyére sört teszünk ki, reggelre sok sváb fullad bele az éjjel esatengoló svábok közül. Ugyancsak a sört szereti a meztelen csiga is. A sör szagára az egész környék csigája egybesereglik és a kitett sörbe nagyon sok bele is fullad. Ha egy ilyen befulladt csigát kidobunk, a társai sietnek elő rejtékelyeikről, hogy a döglött csigáról lenyalják az áhitott sört.

A darazsak az édes pálinkát szeretik, különösen a császárkörtét, vaniliát, meggyet, csersznyét, míg a törkölyt, vagy seprópálinkát elkerülik. A legyek egyrésze is a cukortartalmu szeszesitalokat szereti, ezeknél azonban talán inkább a cukor adja a vonzóerőt és nem az alkohol. Az állatok között is vannak megrögzött alkoholélvezők, alkalmi alkoholisták is, csakugy, mint az emberek között.

APRÓHIRDETÉSEK

Vincelléri vagy pincemesteri állást keres biharadonyi vincellér iskolát és budafoki pincemesteri tanfolyamot végzett, jó bizonyítványokkal rendelkező vincellér-pincemester. Cim: Szabó József, Cheța, pu. Luduş, jud. Turda. 159

Szerény igényű, okleveles gazdasz, a gazdaság minden ágában nagy gyakorlattal bír, 25 éves, nőtlen ember elhelyezkedne nagyobb gazdaságban. Cim: Kupás Deák József okleveles gazda, Trg.-Lăpuşului, jud. Someş. 160

Vizsgázott mechanikus, ki volt uradalmi gazdaságban, gőzgéphez, traktorhoz, ekéhez és mindenféle mezőgazdasági gépekhez meg van a kellő gyakorlata, uradalmi gazdaságban állást keres. Cim a kiadóban. 111

Üvegház, melegágy, oltás, esokorkötéshez értő, kisigényű, szorgalmas kertész keresteik újév-től convencióra nagyforgalmu kisebb városba. Cim: Özv. Bujanovics Béláné, Valea lui Mihai, jud. Sălaj. 164

Gazdatiszt, a gabonanemesítésben Bánkuton 9 évi gyakorlattal és a gazdaság minden ágában jártas, megfelelő elhelyezkedést keres. Salamon Ferenc, Arad, Str. Iancu Jionu 11. 125

Kertészet minden ágában jártas, megbízható, szorgalmas, szerény igényű ember, convencióra kerestetik. Cim a kiadóban. 170

Dr. Nagy Endre ezuton közli az összes érdeklődő gazdaifjakkal, hogy a mult számban hirdetett 5 gyakornoki állásra anynyian keresték fel, hogy lehetetlen mindenkinek külön válaszolni. Volt tanítványai kedves leveleit köszöni és üzeni azoknak, akiket most a tuljelentkezés miatt nem tudott ez 5 helyre bejuttatni, hogy senkit el nem felejt s a lehetőség szerint a következő alkalomkor mindenkire gondolni fog. 143

Regáti 20 holdas gazdaság vezetésére kerestetik azonnali belépésre zöldség-, virág- és gyümöleskertészetben jártas, románul tökéletesen tudó, fiatal házaspár. Az asszony a háztartás és konyhakertészethez értsen. Bővebb felvilágosítások kaphatók dr. Borbély Istvánnánál, Cluj, Str. Iuliu Maniu 2. 166

Teleki Arvéd

faiskoláiból Jara, J. Turda Cluj, Regele Carol 118. sz. Draşov, P. Cunța, J. Sibiu.

Őszi és tavaszi szállításra alma, körte, szilva, egres, ribizke, folyton termő málnacsemetek, óriási eperpalántók kaphatók.

Vennék folyton tojó prima minőségű majorságot. Cim a kiadóban.

Gazdatiszt, szakiskolát végzett, középkorú, nő, mintagazdaságban szerzett hosszú gyakorlattal rendelkezik, jobb gazdaságban alkalmazást keres, esetleg nagyobb gazdaság önálló kezelését kaució mellett vállalja. Cim a kiadóban „Jó gazda” jeligére. 123

Fajtiszta, törzslappal ellátott angora nyulat minden korban eladok. Szaktanácsot, válaszbélyeg ellenében díjmentesen adok. Schweitzer Speciális Angoranyul Tenyésztete Ghioroc, jud. Arad.

Keresek bérbe 3-4 szobás urilakást, magyar vidéken, Kolozsvártól 50 km. körzeten belül, kisebb gyümölesössel és kerttel, 1939 május 1-re, lehetőleg országot vagy vasut közelében. Megkereséseket kérem a szerkesztőségbe leadni. 165

Koesilovak és könnyű igásllovak eladók. Gr. Wass Albert, Suceatard, pu. Taga, jud. Someş. 167

Harmados mivélésre átadnám egy nagyobb családu, szorgalmas embernek 70 holdas birtokomat igával és teljes felszereléssel. Cim a kiadóban. 168

Anyarozsot (varjukörmöt) vesz Füredi Béla, Mehadia Banat, Megmintázott ajánlatot ár és mennyiség megjelölésével kér. 134

Fajtiszta angora nyulak eladók. Cim a kiadóban. 158

Állást keresők

Gazdatiszti vagy titkári állást keres, a kolozsvári gazdasági akadémián végzett, középkorú, nős, gyermektelen, okleveles gazda, több évi gyakorlattal. Cim a kiadóban. 150

Gazdatiszt, nős, gyermektelen, 12 évi gyakorlattal állást keres, cim a kiadóban. 145

Allást keres okleveles kertész, aki a kertészet minden ágában teljesen megbízható tudással és hosszú gyakorlattal bír. Elsőrendű referenciákkal rendelkezik. Cim a kiadóban. 151

Kertész, aki a kertészet összes ágaiban jártas, több évi gyakorlattal bír és a gazdasághoz is ért állást keres. Cim: Káptalani N. Miklós, Turda, Str. N. Iorga 18.

Vállalok földet tanyával igazvonójósággal harmadában, esetleg elmennék nagyobb tanyára tanyásznak. Cim a kiadóban. 134

Mindennemű termelési ágba jártas 30 éves, nős, végzett gazda gazdaságban komolyabb állás teendőit vállalná január 1-től. Szives megkereséseket „Gazda 117” jeligére a kiadóba kérek. 163

Allást keres egy 20 éves, nőtlen, I. G. Duca-i gazdasági iskolát végzett fiu november hó 15-re. Cim a kiadóban. 162

Ispáni állást keres 32 éves, kereskedelmi érettségivel rendelkező, nőtlen, több éves gazdasági gyakorlattal bíró, jó bizonyítványokkal rendelkező, ép, erős, egészséges, szorgalmas és korán kelő ispán. Cim a kiadóban. 161

Több évi gyakorlattal rendelkező tisztartó, kinek mechanikai vizsgája is van, gazdasági állást keres. Cim a kiadóban. 111

F Ő M U N K A T A R S A K :

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Bartha Gyula, Dr. Gr. Bethlen László, Gr. Bethlen Gábor, Bodor Kálmán, Bikfalvy Ferenc, Csomós János, Dániel Elemér, Dr. Eöry István, Dr. Gaál Alajos, Dr. Gergely Endre, Gyalui Sándor, Gyarmathy Piroska, Haáz Rezső, Hirsch Ernő, Koppány Rezső, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Koós Károly, Kamarási Szász Ferenc, Dr. Konopi Kál-

mán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Mikó László, Dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Nagy Sándor, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Szeghő Dénes, Szilágyi Ferenc, Schöppner Samuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Tauffer Ferenc, Telegdy László, Tempfli János, Veress István, Vita Sándor.

Az „**ARZOPOL C**” porpác tökéletes védelmet nyújt a

búza kőüszöge,
a rozs és más gabonaneműek
hópenésze ellen.

Az „**ARZOPOL C**” használata hasznathajtó, mert a kőüszög elleni védelmen kívül **terméstöbbletet** és **vetőmagmegtakarítást** is biztosít.

A Földművelésügyi Minisztérium által 68/28. IV. 1938 szám alatt engedélyezve!
100 kg. vetőmaghoz 200 gr. „ARZOPOL C” szükséges

Gyártja :

a **Moskovits Ipartelepek R. T. Oradea**
Növényvédőszer gyára.

Cluji vezérképviselő: **Bárán Dezső** Cluj, Str. Vlăhuța 3, II. em.